

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRÁNAK
1986. ÉVI BESZÁMOLÓ JELENTÉSE
ÉS 1987. ÉVI PROGRAMJA

BUDAPEST

1987

**A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRÁNAK
1986. ÉVI BESZÁMOLÓ JELENTÉSE
ÉS 1987. ÉVI PROGRAMJA**

BUDAPEST

1987

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADEMIA KÖNYVTÁRA

Összeállította: Gregorovicz Anikó

ISSN 0230–7545

TARTALOMJEGYZÉK

I. A Könyvtár szervezete és irányítása	6
II. Munkafolyamatok elemzése	9
Állománygyarapítás, kiadványcsere, állomány.	9
Feldolgozás	11
Olvasószolgálat	13
Raktározás	14
Dokumentáció, információ, informatika	14
Hálózati és módszertani munka	16
Reprográfiai szolgáltatások	18
Tudományos munka	18
Kiadványtevékenység	21
Nemzetközi kapcsolatok	22
Akadémiai Levéltár	29
Könyvtár és propaganda	30
III. Adatok és táblázatok.	32
1. Gazdálkodás	32
1.1 Költségvetés	32
1.2 Beruházás	33
1.3 Állóeszközök.	34
1.4 Felújítás	34
2. Személyzeti adatok	34
2.1 Létszám.	34
2.2 Végzettség, szakképzettség	35
2.3 Besorolás, bérezés	35
2.4 Kitüntetés, jutalmazás.	35
3. Állomány, gyarapodás.	36
3.1 Gyarapodás szakok szerint	37
3.2 Gyarapodás eredete	38
3.3 Gyarapodás módja.	38
3.4 Nemzetközi kiadványcsere forgalom	39
3.5 Nemzetközi kiadványcsere földrajzi megoszlása	39
3.6 Duplum és fölös példány kiajánlás	40

4. Feldolgozás	41
4.1 Könyvtári feltárás: címleírás, osztályozás	41
4.2 Katalógusépítés	41
5. Olvasószolgálat	42
5.1 Könyvtár használói	42
5.2 Használók foglalkozás szerinti megoszlása.	42
5.3 Szolgáltatási alkalmak	43
5.4 Állományhasználat	43
5.5 Könyvtárközi kölcsönzés.	44
5.6 Köttetés	44
6. Dokumentáció, tájékoztatás, bibliográfia	44
6.1 Tudományszervezési dokumentáció	44
6.2 Tudományszervezési gyors-tájékoztatás	45
6.3 Akadémikus bibliográfia	45
6.4 MISZON	45
7. SCI Heti gépi szakirodalomfigyelés	46
7.1 Szolgáltatások előfizetési árai	46
7.2 Előfizetők száma és szolgáltatások típusainak megoszlása.	47
7.3 Előfizetők főhatóság szerinti megoszlása.	47
8. Hálózati és módszertani munka.	48
8.1 Az MTA intézeti könyvtárainak megoszlása az állomány nagysága szerint.	48
8.2 Személyi ellátottság.	48
8.3 Állománygyarapodás.	48
8.4 Az MTAK hálózati tagkönyvtárainak megoszlása az állomány nagysága és személyi ellátottsága szerint	49
8.5 Nemzetközi kiadványcsere	53
8.6 Olvasó- és állományforgalom.	55
9. Reprográfiai szolgáltatások	57
9.1 Fototechnikai szolgáltatások	57
9.2 XEROX gyorsmásolat	57
10. Kiadványok bibliográfiája	57
11. Nemzetközi kapcsolatok	59
11.1 Külföldi kiküldetések, tanulmányutak	59
11.2 Külföldi kutatók és látogatók	60
12. Munkatársak tagsága és közreműködése testületek tevékenységében.	62

13. Munkatársak publikációi	67
14. A Könyvtárról 1986-ban megjelent cikkek, kiadványismertetések.	74
IV. A politikai és társadalmi szervek munkája	78
V. Áttekintés és értékelés az 1986. évi tevékenységről és az 1987. évi program	79
Rövidítések jegyzéke.	81

I. A KÖNYVTÁR SZERVEZETE ÉS IRÁNYÍTÁSA

Az MTA Könyvtár szakmai tanácsadó szerve a *Könyvtári Bizottság*. A Könyvtári Bizottság tagjai a következők:

elnök:	Ligeti Lajos akadémikus
társelnök:	Márta Ferenc akadémikus
	Rózsa György, a közgazdaságtud. kand.
titkár:	Rejtő István, az irodalomtud. kand.
tagok:	Braun Tibor, a kémiai tud. doktora
	Csapodi Csaba, az irodalomtud. doktora
	Garas Klára akadémikus
	Gáspár Rezső akadémikus
	Király István akadémikus
	Máthé Imre akadémikus
	Szabó János akadémikus
	Szabolcsi Gertrúd akadémikus
	Vámos Tibor akadémikus
	Varga János, a történettud. doktora
	Villangó István, az MM főosztályvezetője
	Vekkerdi László tudományos tanácsadó
állandó meghívott:	Apor Éva, az MTA Könyvtár párttitkára.

A Könyvtár *szervezetileg* igazgatóságokra, főosztályokra, osztályokra, osztályszervezeteknek megfelelő szervezeti egységekre, ezeken belül pedig csoportokra, részlegekre, továbbá közvetlenül a főigazgató irányítása alá rendelt egységekre tagolódik.

Az MTA Könyvtár főigazgatója: Rózsa György, a közgazdaságtud. kand.

Az MTA Könyvtár főigazgatóhelyettesei: Braun Tibor, a kémiai tud. doktora, c. egyetemi tanár
Rejtő István, az irodalomtud. kand.

Közvetlenül a főigazgató irányítása alá rendelt vezetők az igazgatóhelyettesek, valamint a gazdasági igazgatóhelyettes, a Könyvtár titkársága, beleértve a személyzeti megbízottat, továbbá az alábbi szervezeti egységek:

Hálózati és Módszertani Szolgálat

vezetője: Mokányiné Nagy Katalin, a nyelvtud. kand.

Nemzetközi Csereszolgálat

vezetője: Domsa Károlyné

Szerzeményezési Osztály

mb. vezetője: Murányi Lajos

Folyóíráttár

vezetője: Büky Béláné

Tudományos Titkárság, MISZON csoport

vezetője: Gregorovicz Anikó

Gyormásoló Szolgálat

vezetője: Tarcsai Mihályné

A Könyvtári Igazgatóság Rejtő István igazgatóhelyettes felügyelete alatt áll, szervezeti egységei:**Feldolgozó Osztály**

mb. vezetője: Darabos Pál

Címfelvételi csoport

vezetője: Bodnár Györgyné

Osztályozási Csoport

vezetője: Darabos Pál

Olvasószolgálati Főosztály

vezetője: Vitályos László

Központi Olvasószolgálati Osztály

vezetője: Pétervári Lászlóné

Törökbálinti rakár

vezetője: Bacskó Antal

Könyvkötészeti Csoport

vezetője: Tódor Katalin

Tájékoztatási és Bibliográfiai Osztály

vezetője: Fekete Gézné

Általános Tájékoztatási Csoport

vezetője: Fekete Gézné

Kutatás-Fejlesztés Folyóírat Csoport

vezetője: Balázs Pétemé

Kiadványszerkesztés

vezetője: Suhai Pálné

Sokszorosító Csoport

vezetője: Szondi Károly

Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteménye

vezetője: Fülöpné Csanak Dóra, az irodalomtud. kand.

Kézirattár

vezetője: Fülöpné Csanak Dóra

Régi Könyvek Gyűjteménye

vezetője: Ritoók Zsigmondné

Keleti Gyűjtemény

vezetője: Apor Éva

Akadémiai Levéltár

vezetője: Wojtilla Gyula, a nyelvtud. kand.

Reprográfiai Osztály

vezetője: Tőkés László

Mikrofilmtár és Fotolaboratórium

vezetője: Tőkés László

Az Informatikai Igazgatóság Braun Tibor igazgatóhelyettes irányításával működik, szervezeti egységei:

Természettudományi Gépi Adatbázis Osztály

mb. vezetője: Klein Ágnes

Társadalomtudományi Gépi Adatbázis Osztály

mb. vezetője: Telcs András

Számítástechnikai és Rendszerszervezési Osztály

vezetője: Békefi József

Tudományelemzési Osztály

vezetője: Schubert András

Publikációs Adatbank Csoport

vezetője: Schubert András

Gazdasági Osztály

vezetője: Lajtai János gazdasági igazgatóhelyettes

Pénzügyi és Számviteli Csoport

vezetője: Lajtai János

Üzemeltetési Csoport

vezetője: Pankotai László

II. MUNKAFOLYAMATOK ELEMZÉSE

ÁLLOMÁNYGYARAPÍTÁS, KIADVÁNYCSERE, ÁLLOMÁNY

Állománygyarapítás

Az MTA Könyvtár funkciórendszerében elsődleges a gyűjteményi funkció. Az állománygyarapításban az 1983. évi egységes csúcsérték után az egyes dokumentumtípusoknál a gyarapodás különbözőképpen alakult: a könyveknél 1984-ben meghaladja az előző évit, majd folyamatosan csökken – bár 1986-ban már csak 51 kötetel marad el az előző évitől; a periodikák esetében ellenkező tendencia tapasztalható: az 1984. évi visszaesés után folyamatosan növekedik, 1986-ban majdnem a duplájára emelkedett az állományba vett új folyóiratok száma. Az állomány összesen 34 080 tétellel (szemben az 1985. évi 32 484-gyel), azaz 13 311 könyvvel, 5875 kötet (azaz 24 736 db) periodikával, 14 434 egységnyi kéziratral és régi könyvvel, valamint 460 mű mikrofilmjével gyarapodott (L. 3.sz. táblázat).

A gyarapodás *beszerzés módja* szerinti megoszlásban a vétel 38,5 % – könyveknél 24,2 %, folyóiratoknál 15,6 %, kéziratoknál 61,8 %; a csere – 30 % – könyveknél 44 %, folyóiratoknál 77 %; kötelezpéldány – 10,6 % – könyveknél 23,4 %, folyóiratoknál 9,1 %; ajándék – 13,6 % – könyveknél 5,7 %, kéziratoknál 38,1 %. (L. 3.3.sz. táblázat).

A tavalyi adatokkal összevetve látszik, hogy a vétel egészében és dokumentumtípusonként is csökkent (a ráfordított összeg mérséklése nélkül), viszont a csere fokozódott, s így kompenzálta a vételnél tapasztalható visszaesést.

A *gyarapodás eredete* szerint 55 % hazai, 18,6 % szocialista országból való, 26,2 % egyéb külföldről származó. Könyveknél a dokumentumok 27,1 %-a hazai, 72,9 %-a külföldi eredetű, ebből 29,5 % szocialista országokból való, periodikáknál 10,8 % magyar, 89,2 % külföldi, ebből 40,2 % szocialista országokból származó (L. 3.2.sz. táblázat). Könyvek tekintetében némileg emelkedett a hazai anyagból történő gyarapítás és csökkent a nyugati beszerzés (kb. 2–2 %-kal), a periodikáknál viszont fordított a helyzet.

Vételből 3222 kötet könyv – a tavalyinál 430 kötetel kevesebb – került állományba (kevesebb történettudományi, régészeti, orientalisztikai, földrajzi, viszont több társadalom-, természet- és alkalmazott tudományi, nyelvészeti tárgyú mű (L. 3.1.sz. táblázat). A Könyvtér-tesztő Vállalatnak 2894 rendelés ment ki 3 712 240 Ft, a Soros Alapítványnak 289 rendelés 286 757 Ft értékben, utóbbi lehetőségeit korlátozza a rendelhető művek szűk köre (egyetemi kiadók). A rendelésekre a Könyvtértől 3222 kötet érkezett be 4 720 329 Ft-ért, a Soros Alapítványtól pedig 105 kötet 102 182 Ft-ért.

Vételből 918 kötetnyi folyóirat került állományba, csaknem 10 %-kal kevesebb mint 1985-ben, a 142 új folyóirat közül 10 származik vételből.

A *nemzetközi kiadványcsere* súlya a Könyvtár gyarapodásában egyre jelentősebb. A cserevizíó következtében 46 kapcsolat megszűnt, 33 új létesült. Az 1986-os év folyamán újonnan kiküldött folyóiratpéldányok és könyvtári kiadványok száma 83, törlésre került 166. 1986-ban csere útján 109 új folyóirat és 29 új sorozatcím (81 %-os növekedés), 4347 kötet periodika került állományba (az állomány csaknem 73 %-a). Nem változott lényegesen a Könyvtárból közvetlenül küldött kiadványok száma, de csökkent a kiküldött könyvek mennyisége. Az MTAK jelenleg 72 állam 1516 intézményével áll cserekapcsolatban (L. 3.5.sz. táblázat).

A könyvcsere tekintve 1986-ban összesen 7697 kötet érkezett be, ebből 5860 került állományba, 1837 pedig kiejárlásra. A könyvgyarapodás vétel-tételeinek csökkenésével szemben megnőtt a cserébe kapott könyvek száma – 560-nal több mint tavaly. A beérkezett könyvek 76,1 %-a került állományba.

A folyóiratállományba bekerült 142 új cím közül 109 érkezett cserébe, a 24 736 db-ból 12 607 db, cím szerint 4347, vagyis 74 %-a származik cseréből.

A Nemzetközi Csereszolgálat 1986-ban 11 586 kiadványt expedált, ebből 3554 könyvet, az előző évinél kevesebbet, mert az Akadémiai Kiadó tevékenysége lelassult, s kevesebb volt a könyvtári sorozatok megjelent száma is.

A HPI-HELIR-nál előfizetett folyóiratok értéke 115 157 Ft volt, az ún. „megváltott” folyóiratokból befolyt 91 740 Ft nagyjából elegendő volt ennek a fedezésére.

A Könyvtár állományának belföldi gyarapodását a *kötelespéldány* szolgálta, 1986-ban 235-tel több könyv került ebből állományba, a folyóiratmennyiség – 535 cím – valamivel kevesebb a tavalyinál.

Ajándékból – a kéziratok kivételével – csökkenés észlelhető, bár két könyvkiállításból francia, orosz és grúz nyelvű könyvekkel gyarapodott az állomány (L. 3.3.sz. táblázat).

A könyv- és folyóiratgyarapodás szakok szerinti megoszlását a 3.1.sz. táblázat érzékelteti.

A gyarapítással egyidejűleg folytatódott a följórányok és a duplumok kiejárlása, bár könyv-vonatkozásban létszámhiány miatt csak az év utolsó negyedévében indult be (1 160 műről 100 297 Ft értékben készült lista). Folyóiratokból egy jegyzék készült 24 magyar és 369 tétel külföldi anyagról; a magyar anyag csaknem 100 %-ára, a külföldinek – az előző évhez hasonlóan – kb. 25 %-ára volt igény.

Az állomány könyv- és folyóirat szerzeményezési munkájához kapcsolódik a különgyűjtemények állományfejlesztési tevékenysége.

A *Kézirtár* 1986. évi gyarapodásával kapcsolatos adatokat a 3.sz. táblázat tartalmazza; noha mennyiségileg nem éri el az 1983–1984. évi csúcsot, a tavalyinál több mint ezer egységgel volt több (1985: 13 035, 1986: 14 434). A kézirtvásárlások közül említést érdemel: Bolyai Farkas: Az aritmetika eleje c. műve Bolyai János autográf bejegyzéseivel, Losonczy Hányoki István és Hatvani István egy-egy munkájának kézirta, Molnár Antal: Könyv a magyarságról c. kiadatlan műve, Erdei Ferenc, Tamás Lajos, Kovács Endre, Szabó Patay József és Györkössy Aladár hagyatéka, Teleki Samu afrikai expedícióján készült fényképek stb.

Az ajándékok sorából kiemelkedik Pálóczi Horváth: Ötödfélszáz énekeinek ún. brassói kézirta, Menczer Béla hagyatéka, Ország László levelei, Neumann János-levelek, Kármán Tóddal kapcsolatos iratok, Botka Tivadar iratai, Major Mátéval kapcsolatos iratok stb.

A régi könyvek tekintetében az év beszerzése közül kiemelhető: Temesvári Pelbárt három könyve: Sermones pomerii de tempore. Lugduni, 1509, Sermones quadragesimales. Lugduni, 1509 és Stellarium. Lugduni, 1509, valamint Nicolaus de Gorran: Postilla. Hagenau, 1502, Aeneas Sylvius: Historia di due amanti. Velence, 1518, C. Girardi: Hecatommithi 1–2. Velence, 1580, Martinelli: Roma, 1722.

A *Keleti Gyűjtemény* 1986. évi gyarapodásában eseményszámba ment a Scheiber Sándor hebraica-judaica irodalmi hagyatéka megvásárlása (folyóiratok, könyvek, különlenyomatok, levelezés). A Japan Foundation ajándékának értéke meghaladta a 2000 dollárt. Egyébként a Keleti Gyűjtemény 1986-ban 1485 művel (1586 kötetben), 19 új folyóirattal, s további 57 új folyóirat-egységgel (2000 kötetben) a Scheiber gyűjteményből gyarapodott. A kurrens periodikák évi gyarapodása mintegy 3000 füzet, kézirt gyarapodása 11 tétel.

A *Mikrofilmtár* 460 mű filmjével gyarapodott, ebből 351 saját előállítású, 50 pedig cserébe érkezett. A Könyvtár állományából készült filmekben kívül jelentős volt a bécsi Österreichi-

sche Nationalbibliothekből kölcsön kapott tekercsek másolása (Litterae annual Viennenses 196 db kéziratos kötete 12 500 felvétellel), a zágrábi Horvát Tudományos Akadémia Levéltárában és az Egyetemi Könyvtárban, valamint a Biblioteca Metropolitana kézirattárában végzett helyszíni mikrofilmezés 4403 felvétel elkészítése, a budapesti Egyetemi Könyvtár 168 kéziratos kötetének, az Esztergomi Főszékesegyházi Könyvtár 40 kéziratainak lefényképezése (51 323 felvétel). A fénykép-negatívár 55 akadémikusról készített felvételekkel gyarapodott. A saját előállítású mikrofilmek 123 555 felvételt tettek ki (1985: 100 262).

A Folyóirattár és a Nemzetközi Csereszolgálat által 1984-ben elkezdett teljes kardex-revizió létszámhiány miatt csak a fennmaradt anyag 13 %-ára terjedt ki, így a revízió befejezése áthúzódik 1987-re.

Állományvédelem, kötészet

1986-ban folytatódott, s jórészt lezárult a Keleti Gyűjtemény kéziratos anyagának a revíziója. Külső szakemberek bevonásával 6 kézirat és két kötet török őnyomtatvány került restaurálásra, az A 422 jelű Haggada restaurálását az OSZK-ban végzik. A Kézirattár anyagából 20 régi könyv és egy kézirat restaurálása, valamint 50 kötet régi könyv bekötése történt meg. Állományvédelmi feladata van ezenkívül a mikrofilmezésnek is (L. előbbi fejezet).

A Kötészet tevékenységéről az 5.6.sz. táblázat tájékoztat. Az eredmények ellenére sem győzi kielégíteni a Könyvtár teljes kötetelési igényét. A kötetelési feladatok mellett sok nem könyvkötői munkát csinált – dobozok készítése, kasírozás, névtáblák, gépi vágások stencilragasztás stb. 1986-ban egyébként az eddiginél több igényes kötési munkát végzett a műhely (39 db bőrkötés, 47 db kötés-restaurálás) Számszerű adatokat L. 5.6.sz. táblázaton.

Állomány

Az MTA Könyvtárának állománya az 1986. december 31-i állapotnak megfelelően:

947 741 kötet könyv
267 672 kötet periodika
541 549 kézirat és régi könyv
21 176 mikrofilm
<hr/>
1 778 138 egység

FELDOLGOZÁS

1986 folyamán 9886 kötet modern könyv címleírása és 9526 mű szakozása, 100 keleti könyv címleírása és 759 szakozása, folyóiratból 142 új címfelvétel és ugyanennyi szakozás készült el. 18 659 cédula került beosztásra mind az olvasói, mind a szolgálati katalógusba. A Folyóirattárban 602 db katalóguscédula készült és került a helyére.

A folyóiratok retrospektív feldolgozása az előző évhez viszonyítva fokozódott: 1985-ben 1567 kötet, 1986-ban 1614 kötet hozzáírása történt meg. A KFKK-nak 3606 bejelentés történt a Folyóirattárból, a Keleti Gyűjteményből is folytatódott a kurrens folyóirat-gyarapodás jelentése.

A kéziratos anyagból befejeződött Bartucz Lajos, Török Aurél, Bíró Sándor, Tamás Lajos, Herepei János hagyatékának feldolgozása. Munkácsi Bernát és Dercsényi Mór hagyatéka kiegészítésre vár.

szító részeinek katalogizálása, Mihályfi Ernő cikkei és levelezése rendezése és katalogizálása; folytatódott Veres Péter és Köhalmi Béla hagyatékának feldolgozása, megkezdődött Szabolcsi Bence, Domokos Sámuel és Lengyel József hagyatékának rendezése.

A régi könyvek tekintetében folytatódott a Könyvelosztótól átvett anyag állománybavétele és feldolgozása, soron kívül a különösen értékes metszetes könyveké. Folytatódott az antikvák és az új beszerzések feldolgozása is.

Megjelent a kéziratári katalógusok sorozatának 17. köteteként a Dutka-hagyaték katalógusa, és az Ms 1 – Ms 300-ig terjedő állományrész katalógusa. Elkészült az 1980–1984 között beérkezett kandidátusi és doktori értekezések katalóguskötete. Megkezdődött az Ms 301 – Ms 500 jelzetű állományrész kötetének előkészítése.

A Kéziratár munkatársai rendezték az időrendi katalógus 1546–1739 közötti anyagát és megkezdték az időrendi katalógus továbbfejlesztését nyomdász katalógussá.

A Keleti Gyűjtemény 100 tételt címléírt és 759 tételt szakozott, 389 kötethez tárgymutató is készült. A könyvek feldolgozásában mutatkozó lemaradás a címléírás elégtelenségével magyarázható. A folyóirat feldolgozás folyamatos volt. A Kaufmann-gyűjtemény revíziójával összefüggésben intézkedések történtek.

A mikrofilmeknek az állománybavételével egyidejűleg megtörtént a feldolgozása is.

Az 1986. év a feldolgozásban a változás éve volt: 1986 januárjától az MTA Könyvtára áttért az új *címléírási szabvány* alkalmazására és az új katalógus építésére. Ehhez kapcsolódóan áprilistól az osztályozásban is új, minőséget javító eljárás indult be. Az áttérés miatt a futószalag mozgása lelassult, a restancia növekedett. Az új címléírási szabvány alapján márciusban két új katalógus építése kezdődött meg (betűrendes olvasói és szolgálati). Sajátosságuk, hogy mindkét katalógus teljes, egymásnak tükröi és egyetlen katalógusállományban egyesítik az összes címléírási adatot, azaz az általános betűrendes katalógusba beépül a sorozati katalógus anyaga is, annak minden tartozékával.

Az osztályozás és a szakkatalógus minőségét javítandó elkezdődött a tárgyszókészítés, ami a későbbi gépesítés szempontjából fontos lépés. Az 1986. év folyamán osztályozott 9526 műből 6591 mű tárgyszavazása történt meg, 7691 tárgyszó készült el. A többletmunka következménye volt az osztályozott művek számának csökkenése, ugyanakkor növekedett a feltárt információ mennyisége.

A feldolgozott művekből 821 mű a régi szakokból a régi rekatalogizálási program keretében készült.

A korszerűsítési program keretében indított 1950–1985 éveket magába foglaló betűrendes katalógus mikrofilmlapra vétele az előkészítő munkálatok után 1986 áprilisától üzemszerűen folyik, kb. 1200 katalógus fiók anyaga, azaz 1 200 000 cédula kerül mikrofilmlapra. Az előkészítő munka – cédularevizió – a valóságban több munkát igényel a tervezettnél. 1986. december 31-ig a cédulamennyiség kb. 40 %-át előkészítették fotózásra, abból elkészült 562 mikrolap, azaz a lezárt betűrendes katalógusból az A, B, C, D, E, F betűk készek, és további két betű anyagából is megkezdődött a fotózás.

1986 folyamán 3, köztük egy kettős szám készült az Új Külföldi Gyarapodások Jegyzékéből.

A „Külföldi Időszaki Kiadványok a Magyar Könyvtárakban” c. készülő országos kiadvány preprintjének ellenőrzése tovább folytatódott, 1986-ban 6 kötet (44–49.sz.) érkezett 627 oldal terjedelemben.

1986-ban a Folyóirattár bekapcsolódott a Nemzeti Periodika Adatbázis (NPA) feltöltésébe, 332 tétel készült el. A cél a teljes kurrens külföldi periodika anyag feltárása – kb. 4000–4500 címet tartalmaz, s ezek folyamatosan kerülnek le a számítógépről, majd adatellenőrzés után kerülnek vissza a gépi adatbázisba.

A Könyvtár feldolgozó és katalógusépítő munkáját részletezi a 4.1. és 4.2.sz. táblázat.

OLVASÓSZOLGÁLAT

Olvasó- és állományforgalom

Az Olvasószolgálat az előző évhez hasonlóan szolgálta ki olvasóit (az állomány 3/4 része külső raktárból kerül a használókhoz 1 napi várakozással).

A *beiratkozott olvasók száma* emelkedett – 4146 fő. A *szolgáltatási alkalmak száma* könyv és periodika tekintetében csökkent: kölcsönzésnél kisebb, helybenolvasásnál nagyobb mértékben. Ennek egyik oka az, hogy a külső raktárakban tárolt anyagból kért dokumentumra várni kell egy napig, a másik oka – úgy tűnik – a kutatási kedv csökkenésével, az olvasók más-irányú elfoglaltságával magyarázható.

A periodika használat teljes képet akkor nyújt, ha a szolgáltatási alkalmakhoz ill. állományhasználati adathoz hozzáadjuk a xeroxoztatási és fotózási alkalmak számát is (így az alkalmak együttes száma 11 292, ugyanez vonatkozik a kéziratos anyagok használatára is (L. 5.3. sz. táblázat).

Az *állományhasználati adatokból* (L. 5.4.sz. táblázat) kitűnik, hogy a könyvhasználat csökkent, a periodikáké viszont növekedett, bár a xeroxozott cikkek száma 1985-höz képest 12 %-kal csökkent, ami a szolgáltatási alkalmak együttes számának csökkenését eredményezte (1985: 12 380, 1986: 11 292). Az együttes használat egységnyi értéke viszont több mint 18 %-kal növekedett (1985: 46 804, 1986: 55 525 egység), ami részben az NPA munkálatok beindulásával is magyarázható.

A használók tudományos fokozata ill. foglalkozása szerinti százalékos megoszlását az 5.2. sz. táblázat mutatja. Öröndetesen emelkedett a fiatal kutatók száma (közöttük igen sok a posztgraduális képzésben részt vevő ösztöndíjas (1985: 68 fő, 1986: 114 fő). A külföldi kutatók száma is számottevő volt: 89 fő.

A rutinmunkákon kívül az Olvasószolgálat feladata az új könyvtár épületében elhelyezendő *központi segédkönyvtár építése*.

Az előző évben beindult munka 1986-ban is folytatódott. Egy-egy szakterület felelősei, az osztály munkatársai végzik az eddig gyűjtött anyag kiegészítését a szakkatalógus alapján. A kezdet kezdetén van a már teljesnek tekinthető szakok lektorálása, amit a tudományág szakértői – mint olvasók – vállaltak. Az eddig összegyűjtött anyag mintegy 13,5–14 ezer kötet a katalóguscédulák alapján. A kézikönyvtár csak virtuálisan, katalóguscédulákon gyűlik és áll össze, a végleges rendezés a helyszínen, az új olvasóteremben történhet majd. A munka során többször felmerülő probléma, hogy a régi katalógus már gazdátlan és a javítások nincsenek megszervezve.

A kölcsönzési reklamáció kéthavonként megy ki, 59 szigorú felszólításra és 39 esetben kölcsönzési jog felfüggesztésre került sor.

Szolgáltatások

A Könyvtár alapvető szolgáltatásainak, a helybenolvasásnak és a kölcsönzésnek az adatairól az állományforgalommal kapcsolatban történt említés. A feltüntetett adatok a saját állományból szolgáltatott dokumentumokra vonatkoznak. Jelentős szolgáltatást nyújt a Könyvtár az olvasóknak a könyvtárközi kölcsönzéssel; 1986-ban a kért és adott könyvek száma emel-

kedett (L. 5.5.sz. táblázat). A folyóirat- és kézirat anyag xeroxoztatásának a mennyisége csökkent.

Az olvasók tájékoztatását szolgálja az Új Külföldi Gyarapodások Jegyzékének személyekhez és intézményekhez való kiküldése (119 személy, 57 intézmény), valamint a figyelőkartonos, 808 témát tartalmazó szolgálat, amit 164 kutató vett igénybe.

RAKTÁROZÁS

Az új könyvtárpépület elkészültéig a könyvállomány 3/4 része külső raktárakban van. A nagy terjedelmű Scheiber-gyűjtemény az Akadémia u. 11. alatti helyiségbe került (100 folyó-méter anyag).

A Folyóíratár állományából mintegy 2000 fm anyag portalanítása történt meg.

A törökbálinti raktárban tovább folyt a régi akadémiai kiadványok feleslegének felszámolása, 1986-ban a folyóiratok kerültek sorra. Raktáron maradt becsomagolva 100 485 kötet (füzet), antikváriumnak átadtak 846 kötetet (füzetet). A raktárosok ellenőrizték a Keleti Gyűjtemény állományát és tovább folytatták a gazdátlan, különböző, ismeretlen forrásból származó vegyes anyag szétválogatását, felszámolását. Tovább folyt a Nemzeti Casino Könyvtára könyveinek rendezése is. Könyv és folyóirat szétválasztása, a több kötetes folyóiratok összehordása megtörtént. A könyveket a szerzők betűrendjében kezdték rendezni.

A raktárból az év folyamán 2896 könyvet, 3410 kötet folyóiratot, 1677 keleti könyvet, 788 disszertációt, 11 doboz levéltári anyagot szolgáltak ki. A raktár elkészülte óta beázik, A sorozatos javítások eredménytelenek. Az *Újpesti rkp.-i raktárból* 9414 kötetet vettek igénybe az olvasók.

DOKUMENTÁCIÓ, INFORMÁCIÓ, INFORMATIKA

A Könyvtár gyűjteményi funkciójához kapcsolódik a tudományos információs funkciója; a saját állomány, a dokumentációs tevékenység, a korszerű információcsere- és szolgáltatási lehetőségek biztosítják a megfelelő információellátást.

Szakirodalmi informatikai tevékenység

1986-ban az Informatikai Igazgatóság Természettudományi Gépi Adatbázisok Osztálya tovább folytatta az ISI adatbázisain alapuló szolgáltatásokat.

Az Informatikai Olvasóterem kötetait 437 fő használta 1986-ban. Az Olvasóterem látogatottsága 60 %-kal emelkedett az előző évihez képest. A növekedést – részben – az OTKA pályázatokhoz bekért hivatkozási jegyzékek összeállítása eredményezte.

Továbbra is négy szolgáltatástípusban kaptak a megrendelők számítógépes szakirodalmi információt. (L. 7.1.sz. táblázat)

Az év folyamán 56 db új ASCA profil készült, mely 2113 kérdést tartalmaz. Így 1986 folyamán 590 ASCA profil futott, mely 434 megrendelőnek készült.

ASCATOPICS szolgáltatást 197 fő vett igénybe, akik összesen 364 profilt rendeltek meg. Folyóírat tartalomjegyzék figyelést 134 fő rendelt, akik összesen 986 db (671 fajta) folyóiratot figyeltettek. Publikációs tevékenység, ill. idézettség figyelést 709 névvel 111 fő vett igénybe.

A szolgáltatások évi előfizetési árai a 7.1. táblázatban találhatók. Az előző évi árakhoz képest kismértékű változás történt. Új szolgáltatásként a „Megadott folyóirat idézettségének” figyelése 3000 Ft-ba kerül folyóiratonként.

A heti gépi szakirodalomfigyelési szolgáltatások teljes árbevétele 1986-ban 6 609 250 Ft, melyből 6 523 635 Ft folyt be eddig.

Az év során 706 megrendelő vette igénybe a gépi szolgáltatásokat. Az előfizetők főhatóság szerinti megoszlása a 7.3. táblázaton található.

Az MTA rendes és levelező tagjainak az MTA főtükára által felajánlott térítésmentes szolgáltatását 45 fő (402 460 Ft) vette igénybe.

1986. év végén új szolgáltatás indult be BIO-MIX néven 229 témában (biotechnológia, biokémia, molekuláris genetika és molekuláris biológia területén). Az új szolgáltatás ismertetőjéből – év végéig – 13 520 db-ot juttatott el METESZ és MOTESZ társaságokhoz, illetve 161 db-ot egyéni érdeklődőkhöz.

Tudományszervezési dokumentáció, gyorstájékoztató

A tudományszervezési dokumentációs munka keretében megjelent a Kutatás-Fejlesztés 26. évfolyama 800 példányban, 37,4 ív terjedelemben. (Szerkesztőbizottság: Balázs Judit, Bujdosó Ernő, Kónya Sándor, Rakusz Lajos, Román Zoltán, Rózsa György, Tamás Pál, Tolnai Márton.) A folyóirat tematikája kiterjedt a hazai és külföldi tudománypolitika, kutatásszervezés problémáira, a kérdéscsoportokhoz tartozó események, konferenciák ismertetésére.

Folytatódott a téma bibliográfiai címanyagának a gyűjtése, mely egyrészt tematikus rendben megjelent a folyóiratban, másrészt pedig alapjául szolgált a tudományszervezési gyorstájékoztató szolgáltatásnak. 800 forintos előfizetési díj mellett, illetve egy igen szűk kör részére térítésmentesen, a személyre szóló témafigyelés során tömör ismertetéssel ellátott címanyag került havonta postázásra. 1986 folyamán a szolgáltatást 43 megrendelő vette igénybe, a kiküldött bibliográfiai cédulák száma 12 312 volt. Az 1982 óta bevezetett szolgáltatás igénybevevőinek száma stabil, illetve mind az előfizetők, mind a megrendelt témák száma szerény növekedést mutat.

Hagyományos tájékoztatás

A Könyvtár ellátta tájékoztatási feladatait. Az egyes különgyűjtemények tájékoztatási tevékenysége mellett a beérkező igényeknek megfelelően megadta a kért bibliográfiai összeállításokat, megválaszolta a feltett kérdéseket, konzultációk formájában adott tájékoztatást bizonyos témák bibliográfiai forrásaira vonatkozóan. Mint speciális tájékoztatási forrás folytatódott az akadémikus bibliográfia gyűjtése. Mintegy 220 akadémiai tag publikációit kísérte figyelemmel a Könyvtár, melynek során az anyag az év folyamán 2310 tétellel gyarapodott.

Információs együttműködés

A szakirodalmi információellátás hatékonyabbá tételére és kibővítésére törekszik az MTA Könyvtára hazai és külföldi információs rendszerekben kifejtett tevékenységével, a könyvtári kapcsolatok kiszélesítésével, új szolgáltatások kidolgozásával ill. beindításával. A hazai számítógépes társadalomtudományi információs és dokumentációs rendszerek támogatására hivatott TIM (Társadalomtudományi Információs Munkacsoport) a felettes szerv – TKB – átszervezése következtében sem szűnt meg, az MTA Társadalomtudományi Bizott-

sága illetékességébe tartozik a TIM további működtetése. A TIM tagkönyvtárak (OSZK, MKEKK, FSZEK, KSH KDSZ, Országgyűlési Könyvtár, Gorkij Könyvtár, OPKM, MTAK) az MTA Könyvtára és főigazgatója (mint TIM elnök) koordinálásával az információs infrastruktúra fejlesztését célzó OTKA II. pályázatra összpontosította figyelmét. Eredményként három-központú számítógépes szakirodalmi információs hálózat kialakítását célzó pályázatot dolgozott ki. A résztvevő könyvtárak közösen és külön is pályáztak a számítógépes szolgáltatások megteremtését ill. továbbfejlesztését lehetővé tevő összegekért. A TIM tagok szakmai fórumokon – külföldi szakemberek előadásain – való részvételét is szervezte az MTAK.

Az MTAK külföldi ill. nemzetközi információs együttműködéséről részletes tájékoztatás olvasható az Együttműködési programok c. fejezetben.

Információ- és könyvtárgépesítés

A Rendszerszervezési és Számítástechnikai Osztály 1986 májusában alakult meg, a jövődő számítástechnikai központ bázisát képezi, egyelőre két fővel. Sokrétű feladatai közé tartozik az MTAK információ- és könyvtárgépesítés hardware specifikálása, a könyvtárgépesítési rendszer, azon belül egyes feladatok kimunkálása, programok készítése, a SCI szolgáltatások esetenkénti műszaki felügyelete. Az év közepén lezajló OTKA II-Információs infrastruktúra koncepciójának kialakításában, részanyagok kidolgozásával hozzájárult „A kutatás-fejlesztési információs infrastruktúra rendszer megvalósítási terve” c. dokumentum elkészültéhez, majd előkészítette az MTAK pályázatát. Az osztály egyetlen VARYTER-XT mikroszámítógépén készítette el a mikrofiche-index visszakereső programot, amely a lezárt betűrendes, mikrofilmpokra vitt katalógus használatának egyik segéd eljárása lesz. Az osztály figyelemmel kíséri a gépre beszerezhető software-ek választékát és beszerzi a későbbi könyvtárgépesítéshez szükségeket, továbbá közreműködik a megvásárolni kívánt mikrogep-konfigurációk kialakításában.

HÁLÓZATI ÉS MÓDSZERTANI MUNKA

A Hálózati és Módszertani Szolgálat (HMSZ) teljesítette évi rutinfeladatait, illetőleg elvégzett több, időközben előadódó munkát is.

A HMSZ-hez tartozó intézeti könyvtárak száma 50, ebből 48 önálló. Három könyvtár – a Földrajztudományi Kutatóintézeté, a Műszerügyi és Méréstechnikai Szolgálaté, valamint a Magyar Földrajzi Társaságé – új épületbe költözött.

A huszonkilenc természettudományi és huszonegy társadalomtudományi profilú kutatóintézeti könyvtár 1986. évi gyarapodása 23 898, ill. 24 568, azaz összesen 48 466 könyvtári egység. Az állomány gyarapítására fordított összeg 51 733 540 Ft, ill. 8 090 475 Ft, azaz összesen 59 824 015 forint. Feltűnő az adatok közötti különbség, hogy tudniillik a természettudományi könyvtári egységekre egyenként mintegy 2200, a társadalomtudományira mintegy 330 forint jut, vagyis az előbbieket átlagos ára az utóbbiakénak majdnem hétszerese. Annak ellenére, hogy a könyvtárak forint-, ill. devizafelhasználása nőtt, a könyvtári egységek száma az utóbbi években csökkenő tendenciát mutat: míg ui. 1985-ben 44 199 874 forintért 84 073 könyvtári egységet szerzeményeztek, 1985-ben 53 780 935 forintért már csak 52 860 könyvtári egységet vehettek, és az idén a némileg növekedett forintértékért még kevesebb könyvtári egységet sikerült beszerezniük a növekvő folyóirat-, ill. könyvárak miatt. A rendelkezésre álló pénz oroszlánrészét elviszik az egyre dráguló folyóiratok, így a könyvtárak kénytelenek mindinkább csökkenteni könyvrendeléseiket is. Míg 1984-ben az intézeti

könyvtárak 3908 tételből álló könyvrendelést küldtek be a HMSZ-hez továbbítás végett, ez a szám 1985-ben 2930-ra, 1986-ban pedig 2784-re fogyott. Az egybevetett számadatok arra is vallanak, hogy egyes intézetek forintkerete csupán a devizás folyóiratok beszerzésére volt elegendő, másoké sajnos még arra sem. A Soros-Alapítvány által felajánlott kedvezményes folyóirat-előfizetés enyhített volna némiképp a könyvtárak folyóirat-szerzeményezési gondjain, ha ez a próbálkozás – mint utólag kiderült – nem lett volna hiábavaló: e fontos megrendelések ti. különböző okokból kifolyólag – nem realizálódhattak.

A HMSZ-hez tartozó intézeti könyvtárak összállománya 1986. december 31-én 1 542 022 könyvtári egység volt. (L. a 8.1.sz. táblázatot.)

A Szolgálat hiánytalanul továbbította az OSZK Könyvek Központi Katalógusához, valamint az OSZK Külföldi Folyóiratok Központi Katalógusához 39 hálózati könyvtár könyvgyarapodását és 44 könyvtár folyóirat-gyarapodását jelző katalóguscéduláit. Egyidejűleg folytatta a hálózati könyv- és folyóirat-desiderata-katalógusok építését. A Szolgálat részt vett az OSZK KFKK keretében folyó preprintek hasonlításai és javítási munkáiban: 142 preprint behasonlítását végezte el.

A HMSZ 13 tagkönyvtárának nyújtott szakmai segítséget állományrevíziójuk megszervezéséhez, s ezt követően gondoskodott a törlési jegyzékek felajánlásáról; majd – ellenőrzés után – jóváhagyta a törlést. A HMSZ a periodikumvagyon védelmének érdekében 1986-tól előzetesen értesíti az OSZK KFKK-t az adott intézeti könyvtár folyóirat-selejtezési szándékáról. A Központi Katalógus nyilvántartja a könyvtárak folyóirat-állományát, így gyorsan ellenőrizheti a beküldött selejtezési listá(ka)t, s egyenként is, tételesen is dönthet azok törölhetőségéről.

A Szolgálat az eddigieknél részletesebb, több vonatkozásban is új hálózati statisztikai kérdőívet és nyilvántartást dolgozott ki.

A mellékelt statisztikai táblázatok is több új számszerű információt tartalmaznak: a személyi ellátottsággal kapcsolatosakat a 8.4.sz. táblázat, a könyvtárak fokozódó cseretevékenységét a 8.5.sz. táblázat számszerű adatai tükrözik, az állományforgalomba pedig a 8.6.sz. melléklet ad betekintést.

Az 1986. május 28-án megtartott, immár rendszeres évi hálózati értekezleten sorra került – többek között – az MTAK gépesítési programjának ismertetése.

Az előző évek gyakorlatának megfelelően folytatódott az intézeti könyvtárak látogatása.

Húsz intézeti könyvtár igényelt a Soros-Alapítvány devizakerete terhére Rank Xerox 1025 típusú másológépet, ám egy sem futott be.

A HMSZ, esetenként az MTAK osztályai segítségével intézkedett ill. tanácsot adott az intézeti könyvtáraknak.

A HMSZ tájékoztató anyagot állított össze az OSZK KMK felkérésére az intézeti könyvtárak tevékenységéről, szakirodalmi ellátottságáról és szolgáltatásairól.

Rózsa György főigazgató kezdeményezésére és irányításával a nagyobb intézeti könyvtárak részt vettek az OTKA információs infrastruktúra-pályázatban. A besorolás alapját a könyvtár állományának nagysága és szolgáltatási lehetőségei képezték. Tizenkilenc könyvtár (ebből 11 természettudományi és 8 társadalomtudományi) nyújtott be pályázatot.

A HMSZ szakképzési és továbbképzési feladatokat is ellátott; szervezésében dr.Bodnár Györgyné, az MTAK Feldolgozó Osztályának csoportvezetője és Körmendy Edit, a BMEK Feldolgozó Osztályának csoportvezetője előadást, illetőleg konzultációt tartottak az új címlírási szabványról. A könyvtárak munkatársai többféle továbbképző tanfolyamon vettek részt.

A Szolgálat az 1986/87. tanévre ismét megszervezte – az OMIKK-kal közösen – a középfokú képzést nyújtó 200 órás könyvtárkezelői tanfolyamot, s ezt elvégezte két intézeti könyvtári munkatárs is.

Marton János, a Szegedi Biológiai Központ könyvtárvezetője kandidátusi fokozatot szerzett. A HMSZ-hez tartozó könyvtárak munkatársai közül hatan szereztek egyetemi diplomát és öten tettek közép- vagy felsőfokú nyelvvizsgát.

Az intézeti könyvtárak dolgozói közül többen részesültek különböző kitüntetésekben. Németh Miklósnak (Irodalomtudományi Intézet könyvtára) a Munka Erdemrend arany fokozatát adományozták. Falvy Zoltánné (Néprajzi Kutatócsoport könyvtára), Heiler Valéria (Természettudományi Kutatólaboratóriumok Geokémiai Kutatólaboratóriumának könyvtára), valamint Tringer Lászlóné (Számítástechnikai és Automatizálási Kutatóintézet könyvtára) Szocialista Kultúráért kitüntetést kapott. Kiváló Dolgozó kitüntetésben részesítették Sáray Tamásné (Növényvédelmi Kutatóintézet könyvtára), Somogyiné Förgeteg Katalint (Világgazdasági Kutatóintézet könyvtára) és Zinner Tibornét (Történettudományi Intézet könyvtára).

REPROGRÁFIAI SZOLGÁLTATÁSOK

Fototechnikai szolgáltatások

A mikrofilmfelvételek száma tavaly óta növekvő tendenciájú, 1986-ban már 123 555 felvétel készült (1985: 100 262), részletesen L. 57. old. A fotolabor valamennyi akadémiai könyvtári állományra vonatkozó megrendelést teljesített, akadémiai kutatások esetében hozott dokumentumok reprodukálását is elvállalta. A munkatársak házon kívül és külföldön is végeztek filmezést az akadémiai kutatási feladatok ellátása érdekében.

Elektrosztatikus gyorsmásolás

Az 1986-os évben elég sok gépállással küszködött a Gyorsmásoló Szolgálat. Különösen a nagy teljesítményű gépek álltak alkatrészhiány miatt több ízben. Ennek ellenére is sikerült 7342 megrendelő igényét teljesíteni.

Folytatódott a Gulyás Pál Életrajzi Adattár számára a cédulák másolása. Ebből az idén 5803 db másolat készült el.

Mivel az MTA Hivatala új nagy teljesítményű gépet kapott, ez az idén lecsökkentette a számukra készített ügyviteli másolatok számát. Így is részére 371 285 db másolat készült. A Könyvtár számára 164 572 db, intézetek, kutatók számára 258 304 db készült.

Sikerült az idén a „Müncheni katalógus” cédulákból a tavalyi mennyiség több mint kétszeresét, 64 721 cédula másolatát elkészíteni.

1986-ban a Gyorsmásoló Szolgálat összesen 848 835 db másolatot készített.

TUDOMÁNYOS MUNKA

Az MTAK funkciórendszerében igen jelentős helyen áll a tudományos tevékenység. A Könyvtár, valamint a munkatársak részt vesznek országos kutatási programokban, tárcaszintű kutatási feladatok megoldásában és egyéni érdeklődésüknek megfelelő kutatásokban. Ehhez kapcsolódik a publikációs tevékenységük is, továbbá különböző hazai és külföldi bizottságok-

ban való részvételük, szakmai konferenciákon és tanácskozásokon való közreműködésük, szakértői tevékenységük, valamint oktatói munkájuk.

Kutatási programok

Az MTAK jelentős munkát végez a „Kulturális és történelmi emlékeink feltárása, nyilvánartása és kiadása” c. kutatási főirány megvalósításában. A kutatómunkán túl a Könyvtár látja el a főirány kiadványprogramjának nyomdai kivitelezését. Az 1986-ban megjelent kiadványokról L. részletesebben a Kiadványtevékenység c. fejezetet (21. old.). A Könyvtár e keretben folytatja Mikszáth Kálmán összes művei kritikai kiadásának gondozását, továbbá egy Magyar Életrajzi Adattár ill. Gulyás Pál életrajzi adatgyűjteményének szerkesztésével és kiadásával kapcsolatos munkát végez.

Mikszáth Kálmán Összes Műveinek kritikai kiadásával kapcsolatos textológiai munkák eredményeként az év folyamán megkezdődött a sorozat 79. kötetének (Cikkek és karmatolatok XXIX., sajtó alá rendezte: Kroó András és Rejtő István) szedése, de a lelassult nyomdai munkák következményeként a kötet megjelenése áthúzódik az 1987. évre. Az év folyamán lezárult S. Fürth Éva és Rejtő István gondozásában készülő MKÖM 83. kötet (Cikkek és karmatolatok XXXIII.) sajtó alá rendezési munkálata.

Folytatódott a MKÖM 84. kötet (Pétervári Lászlóné és Rejtő István) és a MKÖM 85. kötet (Sz. Garai Judit és Rejtő István) sajtó alá rendezési munkája. A lassú műszaki átfutás miatt több elkészült, lektorált és kiadói szerkesztésen túljutott kötet (MKÖM 80., 81., 82. kötet) várja a nyomdába jutását.

A *Gulyás Pál-féle életrajzi adatgyűjtemény* állagmegőrzési munkái során 1986 végéig a K-betűs cédulákból elkészült 1723 xerox oldal. 1986-ban 42,74 szerzői ív szerkesztése történt meg, ami azt jelenti, hogy jelenleg 381,94 megszerkesztett szerzői ív kiadásra kész.

Az MTA Könyvtárában folyó tudományos kutatómunkának jelentős részét képezte az Informatikai Igazgatóság munkatársai által végzett *tudományelemzési és tudásmetriai program*. A program, amely a kutatás mellett szolgáltatásokat és kiadói tevékenységet is tartalmaz, hét pontban foglalható össze:

1. A hazai természettudományos alap kutatás mutatószámainak kidolgozása és folyamatos publikálása, ill. azok nemzetközi viszonyítása c. kutatási témában:

– Elkészült a 32 kis- és közepes méretű ország (köztük Magyarország) összehasonlító tudásmetriai mutatószámainak 1981–1983. évi gyűjteménye;

– Együttműködés indult az MTA és a Finn Műszaki Kutatási Központ (VTT) kutatási tevékenységének összehasonlító tudásmetriai elemzésére.

2. Az MTA természettudományi, műszaki, orvostudományi és agrártudományi kutatóhelyein folyó tudományos publikációs tevékenység elemzése és értékelése. Ezzel kapcsolatos mutatószámok kidolgozása és publikálása c. kutatási témában:

– Az „MTA Központi Publikációs Adatbankja” (lásd az 5. pontot) segítségével összeállítás és értékelés készült az MTA kutatóhelyeinek 1981–1985. évi publikációs tevékenységéről.

3. A hazai természettudományos alap kutatás minőségi jellemzésével kapcsolatos összehasonlító elemzések és értékelések készítése c. kutatási témában:

– Elkészült kb. 1500 OTKA pályázat tudásmetriai értékelése.

4. A tudományos kutatási tevékenység működési mechanizmusával kapcsolatos kvantitatív módszereket alkalmazó kutatás c. témában:

– Tovább folytak a tudásmetriai módszerek valószínűség-számítási megalapozásával kapcsolatos kutatások.

5. Az MTA kutatásirányítási elméletét és gyakorlatát szolgáló számítógépes „MTA Központi Publikációs Adatbank” megtervezése, felépítése, karbantartása és üzemeltetése c. kutatási témában:

- Az Adatbank kibővült a kutatóhelyek 1984. évi publikációinak adataival.
- Külső felhasználók kérésére az adatbank lekérdező rendszere segítségével adatszolgáltatás történt.

6. Tudománymetriai kutatás természettudományos szakterületek elemzésére c. kutatási témában:

- Átfogó statisztikai elemzés készült az Analytical Abstracts adatai alapján a kémiai analitikai módszerek és a kimutatott kémiai elemek földrajzi megoszlásáról.
- Ugyancsak részletes elemzés tárgyát képezték a szervesen környezetszennyező nyomelemek elemzésére alkalmazott nukleáris elemzési módszerek fejlődési irányai.

7. A „Scientometrics” című nemzetközi tudományos folyóirat szerkesztése feladatkörben:

- Megjelent a folyóirat 9. és 10. kötete;
- Összeállításra került a tudománymetriai szakirodalom 1980–1984. évi gyűjteményes bibliográfiája.

Egyéni kutatások

Az előzőekben bemutatott témákon kívül a Könyvtár támogatja az egyéni érdeklődésnek és az intézeti célkitűzéseknek megfelelő szakirodalmi, tudománytörténeti és forrásfeltáró kutatásokat, amelyeknek témaköre felöleli az irodalomtudomány, ókortudomány, orientalisztika, történettudomány, könyv- és könyvtártörténet területeit.

A kutatások egy része tudományos fokozat vagy egyetemi doktori cím elérése érdekében folyt. *Sebestyén György* a még 1985-ben elkészült kandidátusi disszertációját 1987 első napjaiban nyilvános vitában megvédte (a társadalomtudományi információs rendszerek nyelvi rendszereinek nemzetközi integrációja). *Vargyas Péter* az ugyancsak 1985-ben elkészült, az asztirológia tárgyköréből írott kandidátusi értekezésének vitája még várat magára, de a témát OTKA támogatással a szerző tovább folytatja. *Apor Éva* a perzsa felvilágosodás kezdetei témaköréből készülő kandidátusi disszertációján dolgozott, *Csáki Éva* a kipcák nyelvek történetéről készülő kandidátusi dolgozatához tovább folytatta az anyaggyűjtést.

Az 1986-os évben készült el *Madary Kamill* Strindberg recepcióról szóló egyetemi doktori disszertációja, míg *Mázi Béla* (Dessewffy Emil politikai pályája), *Pálfalvi Lajos* (Gombrowicz prózája) és *Pesthy Mónika* (Originés herménus) tovább folytatta egyetemi doktori disszertációját.

Tovább folytatódott az Ady-filológia körében végzett munka, *Vitályos László* folyamatosan végezte az Ady-levelezés kritikai kiadásának munkáját és irányította az Ady-bibliográfia kiegészítő gyűjtését. *F. Csanak Dóra* folytatta a XVIII. századi művelődéstörténeti kutatásait, *N. Abaffy Csilla* befejezte a Cech-kódex és megkezdte a Kriza-kódex szövegkiadásának előkészítését, *Ritoók Zsigmondné* két Erasmus tanulmányt készített és adott elő hazai és nemzetközi konferenciákon. *Körmendy Kinga* a középkori esztergomi könyv- és könyvtári kultúra kapcsolatára vonatkozó anyagfeltárását tovább folytatta. *M. Kondor Viktória* lektori vélemény után megjelenésre előkészítette a Hornyánszky-nyomda és könyvkiadó vázlatos történetét. *Marth Hildegárd* tovább folytatta a latin-amerikai irodalom körében végzett kutatását. *Rozson-dai Beláné* kötetérténeti kutató és feltáró munkájában ért el további eredményeket. *Büky Béláné* újabb vizsgálatokat folytatott a folyóirat szakirodalmi ellátottság kérdésében, *Hay Dianna*

a felvilágosodás nemzetközi kapcsolatai témakörben végzett kutatásokat. *Horváth László* folytatta Rezik János Gymnasiologia . . . c. munkája kéziratos példányainak feltárását. *Mokány Katalin* folytatta Técső (Kárpát-Ukrajna) magyar szókincsének feldolgozását. *Somlai György* a tibeti történeti és irodalomtörténeti szövegek feldolgozását folytatta, *Tőkés László* a mikrofilmzéssel kapcsolatos szabványok előkészítésében és a külföldi mikrofilmek országos katalógusának előkészítő munkáiban vett részt. *Tózsér Ágnes* a Régi Akadémiai Levéltárban őrzött akadémikus-önéletrajzokból készülő kötet szövegeit állította össze, *Wojtilla Gyula* a szanszkrit szakkifejezések továbbélése a modern észak-indiai nyelvekben témakörben végzett kutatásokat. – Az év második felében folytatta *Kőrösiné Merkl Hilda* a XIX. századi norvég próza témakörében korábban megkezdett kutatásait, míg *Kovács Józsefné* Justus Pál önéletrajzának feldolgozására és irodalmi hagyatékának szöveggondozására kapott kutatási lehetőséget.

Az MTA Könyvtára 1986-ban 31 munkatársa számára biztosított kutatónapot, ezenkívül a kandidátusi disszertációt készítőik számára fizetési alkotó szabadságot.

A Könyvtár munkatársai bel- és külföldi szakmai rendezvényeken tartottak előadásokat; továbbá oktatómunkát végeztek (Rózsa Gy. a TMB továbbképző tanfolyamán és a montreali FID konferencián, Rozsondai M. a Képzőművészeti Főiskolán és a KIOSZ Oktatási Központjában, Kőrösiné M.H., Madary K. az ELTE Bölcsészkarán stb.) Szakértői tevékenységet is többen végeztek pl. Vitályos László, Apor Éva, Ritoók Zsigmondné (Országos Rabbiképző Intézet Könyvtára) stb. Rozsondai Béláné rendezte az OSZK-ban a Művészi könyvkötések régen és ma c. kiállítást.

KIADVÁNYTEVÉKENYSÉG

A Könyvtár kiadói tevékenysége a hagyományos könyvtári kiadványok, valamint a Kulturális és Történelmi Emlékeink feltárása és kiadása kutatási főirány köteteinek a megjelentetésére terjedt ki. Az *MTA Könyvtárának Közleményei* sorozatban megjelent Rózsa Györgynek az MTA Könyvtáráról szóló gyűjteményes kötete, mely hangsúllyal az utóbbi huszonöt évek a történetéből villant fel részleteket, vázolja az intézmény eredményeit, problémáit, a jövőre vonatkozó terveit.

Az *MTA Könyvtár Kézirattárának Katalógusai* sorozatban az elmúlt évben 3 kötet jelent meg. Csapodi Csaba szerkesztésében került kiadásra 108 latin és görög nyelvű kódex leírását tartalmazó állománykatalógus. Marth Hildegárd rendezte sajtó alá Dutka Ákos kéziratos hagyatékát regisztráló kötetet. A katalógus felőleli Dutka Ákos levelezését, kéziratos fogalmazványait, személyi iratait, valamint lányának Dutka Máriának kéziratos hagyatékát. A sorozatban megjelent harmadik kötet az 1954–1955-ben feldolgozott kéziratosokat tette közzé az állomány felállításának rendjében.

Sorozaton kívüli kiadvánként jelent meg az MTA Könyvtár és a MISZON közös kötete, a Budapesten tartott, 3. tudományos MISZON konferencia anyaga a tudományos információ szerepéről. A leideni Brill és az MTA Könyvtár közös kiadásában látott napvilágot Goldziher Ignác levelezésének egy része Scheiber Sándor előszavával és Simon Róbert Goldziherről szóló terjedelmes tanulmányával. Megjelent Rózsa György művészettörténésznek az MTA palotájáról összeállított kötete, a magyar és az angol nyelvű változat után orosz nyelven is.

A periodikus kiadványok sorában megjelent a *Kutatás-Fejlesztés* 4/26/1. évfolyama, az *MTA Könyvtár Külföldi Gyarapodási Jegyzékének* 3 száma, valamint az *ECSSID Bulletin* 3 száma. Új kezdeményezésként került sor egy magyar társadalomtudományi folyóiratok tartalomjegyzékeit tartalmazó periodika próbaszámának a megjelentetésére. A külföldi érdek-

lődők informálását célzó folyóirat címe: HungInfo. Hungarian Social Science and Humanities. Periodical Contents.

A *Kulturális és Történelmi Emlékeink feltárása és kiadása* kutatási főirány kiadványprogramja keretében az 1986. évben megjelent Pócs Éva néprajzi tárgyú munkájának 2. kötete „Magyar ráolvasások” címmel. Könyvtörténeti, könyvtártörténeti és művelődéstörténeti forrásanyagot tartalmaz Varga András által sajtó alá rendezett, „Magyarországi magánkönyvtárak” című kiadvány. A kötet 69 magyarországi könyvjegyzék szöveggözlése, a jegyzetek kitérnek az egykori tulajdonosokra, illetve a könyvek későbbi sorsára. Megjelent továbbá Staud Géza: A magyarországi jezsuita iskolai színjátékok forrásai című, 3 kötetre tervezett irodalomtörténeti és színháztörténeti forrásanyagot tartalmazó munkájának 2. kötete. Az említett kiadványok publikálásával párhuzamosan megtörtént a főirány részéről beérkező kéziratoknak a kiadásra való előkészítése. (Huszár Gál énekeskönyve, Herner János: Bornemissza Anna megbűvöltetése, Futaky István: Göttingische Gelehrte Anzeigen, Sugár István: Boszorkányok, Toldy Ferenc: Analecta, Staud Géza: Jezuista iskolai színjátékok 3. kötete, Kovács József sajtóbibliográfiája.)

A *kiadványok forgalmazása* a Könyvértékesítő Vállalat Könyvtárellátó Főosztályán illetve az Akadémiai Könyvesboltokban, elsősorban az újonnan nyílt Magiszter akadémiai könyvesboltban keresztül történt. A forgalmazás eredménye megfelelőnek mondható, az elmúlt 2 évben megjelent kötetek közül teljesen kifogytak: Pócs Éva: Magyar ráolvasások, Varga András: Magyarországi magánkönyvtárak, Bánkuti Imre: Az Erdélyi Consilium leveleskönyve, Czeglédy Károly: Magyar őstörténeti tanulmányok, Csapodi Csaba: A budai királyi palotában 1686-ban talált kódexek és könyvek, F. Csanak Dóra: Fülep Lajos kéziratos hagyatéka című kötetek. Meg kell jegyezni, hogy az új kiadványok forgalmazása a Könyvértékesítő nehézkes adminisztrációja miatt időben kissé elhúzódik.

Az év októberében megállapodás történt a Könyvtárellátóval a meglévő kiadványkészletünk újraforgalmazása ügyében. Ennek az akciónak az eredménye 1987-ben várható.

1986-ban a Könyvtár kiadásában megjelent munkák összesen 381 nyomdai ívet tesznek ki, melyből saját szerkesztésű és saját nyomású 290,6 ív, 52,4 ív saját szerkesztésű, de külső nyomda állította elő, továbbá 38 ívnél az Analecta Linguistica esetében a Könyvtár a szellemi kiadó szerepét töltötte be. A könyvtári tevékenység szellemi körébe tartozik a Scientometrics c. nemzetközi folyóirat szerkesztése.

A *nyomda* összes oldalnyomásának a száma 1 892 980. Ebből 916 480 oldalnyomás a könyvtári kiadványokat, 828 000 oldalnyomás a főirány kiadványait képviseli, a fennmaradó 148 000 oldalnyomás pedig az ügyviteli nyomtatványokat jelenti.

Technikai vonatkozásban igen jelentős lépés volt az IBM Composer gépnek a nyomdai leírásra történő beállítása. Változatlanul probléma azonban az ITEK fényképezőgépnek a nem megfelelő műszaki színvonala és a hozzá használt anyagoknak az avultsága.

A megjelent kiadványok bibliográfiáját illetve a nyomdai teljesítményt a 10.sz. melléklet tartalmazza.

NEMZETKÖZI KAPCSOLATOK

Az MTA Könyvtára mint az ország egyik legjelentősebb közgyűjteménye és tudományos könyvtára, meghatározott területeken információs központja, érdekeinek és lehetőségeinek megfelelően kapcsolódik be a nemzetközi szakmai életbe.

A nemzetközi kiadványcsere szerepe és e tevékenységből eredő haszna egyre jelentősebb. A cseretevékenység emellett kulturális és tudománypolitikai funkciót is betölt: a magyar tudo-

mány és kultúra eredményeit közvetíti a világba. 1986-ban 90 akadémiai és mintegy 150 egyéb folyóiratból 6913 tételt, továbbá 3794 könyvet küldött ki 1516 partnerintézménynek. Összesítve 10 707 könyvtári egységet küldött ki és 12 778-at fogadott.

Külföldi kapcsolatai révén a Könyvtár 1986-ban is igénybe vette a nemzetközi kölcsönzés lehetőségeit, 283 alkalommal elégitette ki olvasóit ezúton.

A Könyvtárak és munkatársainak nemzetközi szervezetekben való közreműködése, nemzetközi tudományos rendezvényeken való részvétele, a tanulmányutak, valamint szakmailag jelentős személyiségek meghívása, a két- és többoldalú akadémiai együttműködési megállapodások lehetővé teszik a szakmai kapcsolatok, az intézmények és szervezetek együttműködésének kibővítését.

Együttműködési programok

Az MTAK nemzetközi együttműködésben az információ és könyvtári kapcsolatainak fejlesztése terén vesz részt, részben intézményi szinten, részben egyéni szakértői tevékenység révén.

A *Nemzetközi Társadalomtudományi Információs Rendszerben (MISZON)* az MTAK mint nemzeti szerv teljesítette az 1986. évi munkatervben kijelölt feladatokat. Az 1986. évi kiadványtevékenység eredménye 9 közös referáló kötet és 2 bibliográfiai mutató (L. 6.4.sz. táblázat). A kötetekbe 14 referátumot és szemleciikket, a SZUTA INION RZS sorozatai számára pedig 56 referátumot küldött ki a Könyvtár. A MISZON bibliográfiai sorozatai részére 606 tétel ment ki. 1986-ban a magyar KNSZ egy kötetet jelentetett meg, s a másik szerkesztési és kiadásra való előkészítési munkálatait végezte. A MISZON és az INION kiadványokat, az INION referáló sorozatait és bibliográfiáit sok száz példányban juttatta el a MISZON csoport mintegy 100 hazai intézménybe, egyéni érdeklődőhöz.

Az állománygyarapítás koordinálásával (főképpen a devizás folyóiratokkal) összefüggő munka keretében megtörtént a központi folyóiratjegyzék 1986. évi aktualizálása. Egyes KNSZ-ek figyelemmel kísérik a társadalomtudomány néhány területén, külföldön megjelenő új folyóiratokat, erről is címlista készül. Előkészületben van a jegyzék szakrend szerinti változatának kiadása, valamint a számítógépes folyóirat-adatbázis kiegészítése.

A MISZON AIR fejlesztése terén a magyar KNSZ – gépi és kommunikációs ellátottság híján – nem lépett előre, de folytatta a VEIKI számítógépes adatbázisán a kísérleti jellegű SDI szolgáltatást ill. eseti keresést. Folytatódott a legújabb magyar közgazdasági szakirodalom munkalapokon történő bevitel a központi adatbázisba (68 tétel). Az automatizált szolgáltatások kibővítését célozza a rendszer nyelvi ellátottságának továbbfejlesztése, mivel azonban az INION több változtatást hajtott végre a lexikákban, egyelőre azok magyarra fordítása leállt (közgazdaságtudomány, filozófia, szociológia, tudománytan, tudományos szocializmus megvan). Előrelépés történt a történettudományi lexika egyeztetésében. A magyar KNSZ elemezte és egyeztetette az adatbázis tematikáját az akadémiai intézetek kutatási programjaival. A programozás terén erősödött az INION és MTAK együttműködése.

Az MTAK részt vett a MISZON 10 éves jubileuma jegyében lezajló MISZON Rendszer-tanács 11. ülésén Frankfurt/Oder-ban, a MISZON AIR Állandó Munkacsoportja szófiai tanácskozásán, a moszkvai AIR továbbképző szemináriumon és tanácskozáson, amely gyakorlati foglalkozások keretében lehetővé tette az INION adatbázisaiban való keresés részbeni elsajátítását.

Az MTAK aktívan részt vesz az *Európai Társadalomtudományi Információs Együttműködés (ECSSID)* munkájában. Az Irányító Végrehajtó Bizottság – amelynek tagja Rózsa György –

prágai ülésén beszámoló hangzott el az ECSSID tevékenységéről, a résztvevők megtárgyalták az 1987. évben Moszkvában rendezendő nemzetközi szeminárium előkészületeit, döntésre készítették elő az Occasional Papers új sorozat kiadásának ügyét, javaslatot tettek az ECSSID 1988. évi konferencia helyére (Berlin) és új témaként fölvetették a szocialista országok környezetvédelmi törvényeivel kapcsolatos bibliográfiát. Ezt követően ülésezett Bécsben az ECSSID Intéző Bizottsága megbízásából egy tárgyalócsoport, Rózsa György részvételével, amely megvitatta az előző kérdéseket. Az Occasional Papers szerkesztését Rózsa György és K. Saelen (Bergen) vállalta, az első kötet az athéni konferencia anyagait fogja tartalmazni és esetleg az MTAK-ban kerül kiadásra. Rózsa Gy. konzultált Szolovjev tudományos titkárral az ECSSID Bulletinről és az ECSSID-MISZON Társadalomtudományok a szocialista országokban c. bibliográfiai kötetről. Az ECSSID tagjai Varsóban tárgyaltak az International Exchange of Information Sources (szürke irodalom) új programról, valamint Várnában a WG 2-ben folyó kiadványtevékenységről.

A holland Társadalomtudományi Információs és Dokumentációs Központ (SWIDOC)-kal főképpen az ECSSID révén folytatódott az együttműködés (index-készítés).

Az MTAK a *FID* (új néven Nemzetközi Információs és Dokumentációs Szövetség) munkájában folyamatosan részt vesz, a Könyvtár főigazgatója jelen volt és előadást tartott a 43. kongresszusán Montrealban, amelynek központi témája az információs kommunikáció és technológia-transzfer volt. A kongresszus összefoglalta az információs technológiák fejlődési irányait, a legkorszerűbb információ-átviteli technológiákat és ezek hálózatba szervezését. Informatikai vállalatok és kiadók kiállítása kapcsolódott a kongresszushoz.

Az UNESCO-val fenntartott kapcsolatnak és a Magyar UNESCO Bizottság támogatásának köszönhetően a Könyvtár 10 000 dolláros támogatást kapott korszerűsítésre, ezt a Könyvtár CD ROM berendezés és szakirodalom beszerzésére szándékozik felhasználni. Elkészült a World List of Social Science Periodicals magyar része (Bánhegyi Zs.). Rózsa Gy. részt vett a Magyar UNESCO Bizottság munkájában. Érdeklődés van a társadalomtudományi terminológiai együttműködésre (erre vonatkozóan az UNESCO szerződéses megbízást adott egy munkacsoportnak) és a tudásmetriai kutatások felhasználása iránt.

Az Union Académique Internationale égisze alatt, a CNRS-szel fenntartott együttműködés keretében folytatódott az Index of Jewish Art IV. katalógusának előkészítése kiadásra az Israel Academy of Sciences and Humanities közreműködésével.

Folytatódott a philadelphiai *ISI* és az MTAK közötti együttműködés — a Science Citation Index adatbázis hetente érkező mágnesszalagjainak feldolgozása és ennek alapján történő szolgáltatás.

A *Nemzetközi Tudományos és Műszaki Információs Rendszer (NTMIR)* munkájához az MTAK a Magyar Tanács Titkárságának készített szakvéleményezéssel ill. a MISZON-NTMIR együttműködés keretében járul hozzá. 1986-ban az NTMIK számítógépes szolgáltatás témájú kurzusán részt vett a Könyvtár egyik munkatársa is.

A tavalyi magyar-francia bibliológiai kollokvium hatására megélni kült Magyarországon a bibliológiai kutatás, amelynek összefogásában és szervezésében az MTAK kezdeményező szerepet játszik. Ezeknek az erőfeszítéseknek az eredménye, hogy az MTA Irodalomtudományi Munkabizottsága keretében megalakult a Bibliológiai Munkacsoport. A bibliológiai együttműködésben legfontosabb partnerek a francia kutatók, a velük való munka három feladat köré csoportosult: az 1987. évi francia-magyar bibliológiai kollokvium, a francia-magyar kutatási program összeállítása, valamint a közös kiadásban megjelentetendő *Écrit/Writing* szakfolyóirattal kapcsolatos előkészületek.

Az MTAK részt vesz a szocialista országok akadémiai közötti hosszútávú többoldalú társadalomtudományi együttműködési programban kitűzött feladatok információellátásában, többnyire a MISZON révén. E keretben folytatódott az akadémiai könyvtárak közötti együttműködés, melynek fóruma a két évente megrendezésre kerülő tudományos szimpózium. 1986-ban új fordulat következett be, mivel a SZUTA Természettudományi Könyvtára és a SZUTA Könyvtári Bizottsága egy természettudományi információs rendszer kialakítását kezdeményezte. A résztvevők többsége az eredeti elképzelést elvetette, de támogatta, hogy az együttműködés egyelőre biotechnológiai témájú információra és könyvtárgépesítésre korlátozódjék.

A szocialista országok akadémiai könyvtárai együttműködésének másik vonala az egyes partnerintézmények kétoldalú együttműködése. 1986-ban az MTAK felújította ill. 1986–1990-ig kiterjesztette ilyen jellegű megállapodásait a CSTA Központi Könyvtára-Tudományos Információs Központjával, a SZTA Központi Könyvtára-Információs Központjával, a SZUTA Akadémiai Könyvtárával és társintézményeivel, s az INION-nal. Az együttműködés fő területei a kiadványcsere, könyvcseré, nehezen beszerezhető irodalom kölcsönzése, informatikai és könyvtári kutatási eredmények cseréje, együttműködés az információs és könyvtár-automatizálási programokban, szakembercsere.

A közös kiadások is az együttműködés jó példái. A szocialista országok akadémiai együttműködésében jelennek meg a MISZON kötetek (L. 6.4.sz. táblázat). Jelentős a Keleti Gyűjtemény anyagainak külföldi kiadókkal történő megjelentetése: 1986-ban a leideni Brill kiadó és az MTAK közös köteteként megjelent Simon Róbert Goldziher könyve. Ide kívánczik a Scientometrics nemzetközi tudományometriai folyóirat és az ECSSID Bulletin, amelynek szerkesztése, utóbbi kiadása az MTAK-ban történik.

Külföldi kiküldetések, tanulmányutak

MTA kiküldetéssel, könyvtári támogatással és egyéni meghívással a munkatársak különböző tanácskozáson, konferenciákon és tanulmányutakon vettek részt.

Rózsa György a Magyar UNESCO Bizottság kiküldetésében februárban Párizsban az UNESCO-ban tárgyalt egyfelől társadalomtudományi terminológiai együttműködésről, tudományometriai kutatási eredmények felhasználásáról, magyar szakértők közreműködéséről a fejlődő országok könyvtári-információs rendszere tervezésében, másfelől a Francia Bibliológiai Társasággal folytatott megbeszélést. Rózsa György mint az ECSSID Irányító Végrehajtó Bizottságának tagja több ízben vett részt ECSSID tárgyalásokon (Bécs, Prága). (L. még Nemzetközi együttműködés c. fejezetet.)

Az MTAK-ban beindult betűrendes katalógus mikrolap-rendszerrel kapcsolatban a használati hozzáférés lehetőségeit vizsgálta *Rejtő István* a berlini Deutsche Staatsbibliothekben. Megbeszélést folytatott a mikrofilmtechnikai szervezésről, megismerkedett a nyugat-berlini Mikrofilm Center Klein cég számítógépezérlésű kazettás mikrofilmlap-rendszerrel, a leolvástechnikával. *Tóks László* berlini útjának célja is a Staatsbibliothek mikrolap-katalógushoz alkalmazott automatikus válogatórendszer tanulmányozása volt, MTAK alkalmazhatóság szempontjából.

Braun Tibor a The China Institute of Science és a Science and Technology Training of China meghívására szemináriumot és előadásokat tartott Pekingben és Sanghaiban a magyar tudományometriai kutatásokról, eredményekről, ugyanakkor képet kapott a kínai partnerek ilyen jellegű tevékenységéről. A Nemzetközi Atomenergiaügynökség meghívására előadással részt vett a Karlsruheben (NSZK) tartott „Nuclear Technics for Analysis of Environmental Samples” c. konferencián. Fenti szervezet felkérésére szakértői tevékenységet végzett Oak Ridge-ben (USA).

Az MTA – Kínai Tudományos Akadémia egyezmény keretében *Rózsa György* két hetet töltött Kínában előadástartás, kapcsolatteremtés és a kínai könyvtár-információügy tanulmányozása céljából. A KTA Könyvtárában, amely hagyományos, sok milliós állományú, az MTAK-val folyamatosan cserekapcsolatban álló intézmény – a Könyvtárról, hálózatról, szerepéről a magyar és nemzetközi szakmai életben – előadást és konzultációt tartott. A Tudományos és Közintézmények Társasága rendezésében nyilvános előadást tartott a magyar könyvtári-információs rendszerről. A korszerű és természettudományos irányultságú KTA sanghai fiiláléjának központi könyvtárában is hasonló témájú előadást és konzultációt tartott. A meglátogatott könyvtárak közül még kiemelhető a Nemzeti Könyvtár, a Nemzetiségi Palota Könyvtára, az igen korszerű Központi Műszaki Információs Intézet és a felavatás előtt álló sanghai Fudan Egyetemi Könyvtár.

Rózsa György májusban az Izraeli Tudományos Akadémia meghívására két hetet töltött Izraelben és részt vett a szakkönyvtárak és információs központok 10. konferenciáján, ahol előadást tartott a magyar információs rendszerről és irányításáról. Konzultációt tartott a H. Sold Institute for Behavioral Science-ban a magyar társadalomtudományi kutatóhálózatról, továbbá a Jewish National and Hebrew University Library-ban tájékoztatót adott a magyar tudományos és információs politikáról. Megbeszéléseket tartott az Akadémián, a Nemzeti Könyvtárban a kapcsolatbővítési lehetőségekről. Ezenkívül több modern könyvtárt tekintett meg pl. a Haifa University Library, Tel-Aviv University Library és a National Center of Scientific and Technological Information számítógépes szolgáltatásaival ismerkedett meg.

Az NDK Társadalomtudományi Információs Központja rendezésében került sor a MISZON Rendszertanács 11. ülésére (Frankfurt/Oder), amely a rendszer létrehozásának 10. évfordulója jegyében zajlott le. A magyar KNSZ-t *Rózsa György* és *Bíró Júlia* képviselte

Gregorovicz Anikó képviselte az MTAK-t Szófiában a szocialista országok akadémiai könyvtárai képviselőinek tanácskozásán, melynek célja „A szocialista országok tudományos akadémiainak többoldalú tudományos együttműködéséről szóló megállapodás, valamint a Szocialista országok akadémiai könyvtárai közötti együttműködés 1990-ig terjedő programja” c. dokumentumok megvitatása volt.

Rózsa György részt vett és előadást tartott Montrealban a FID 43. világkongresszusán „Models for the Information Infrastructure of Developing Countries” (részletesebben L. Nemzetközi együttműködés c. fejezetben). Ezt követően Genfben anyaggyűjtést végzett az ENSZ Könyvtárában a fejlődő országok információs politikájával kapcsolatban.

Az MTAK feldolgozásának gépesítési programját előkészítendő valósult meg *Dül Antal* NSZK-beli tanulmányútja, melynek során megismerkedett a Niedersächsische Staats- und Universitätsbibliothek (Göttingen), valamint a regensburgi Universitätsbibliothek számítógépes könyvtári rendszerével, szolgáltatásaival, s erről hazaérkezvén beszámolót tartott az osztályvezetőknek.

Informatikai, tudományometriai tartalmú volt *Schubert András* útja Prágába – részvétel a Database '86 nemzetközi információtudományi konferencián, Drezdában – NDK TA intézeteivel létesítendő tudományometriai együttműködés, Berlinbe – ahol a Wissenschaftliches Informationszentrummal és más intézetekkel tudományometriai kutatásokról és kiadványügyben tárgyalt. *Schubert András* a Soros-Alapítvány támogatásával járt Baden Badenban (NSZK), hogy előadást tartson a 2th Conference on the Application of Microcomputers in Information, Documentation and Libraries c. konferencián.

Tőkés László, és Kolthay Kauzler Tiborné egyezményes út keretében végzett helyszíni mikrofilmezést a zágrábi akadémiai és más gyűjteményekben őrzött anyagokról, összesen 4700 felvételt készítettek.

Ugyancsak Jugoszláviában járt *Schubert András*, aki a Zágrábi Egyetem meghívására részt vett a dubrovnikai Posztgraduális Tanulmányok nemzetközi központja rendezésében az „Information Research, Research Methods in Library and Information Science” konferencián és a tudománymetriai mutatók összehasonlításáról tartott előadást.

Wojtilla Gyula a magyar-csehszlovák akadémiai levéltári együttműködés keretében munkaértekezleten volt Prágában. Akadémiai csereegyezmény keretében vett részt és tartott előadást Berlinben a Zentralinstitut für Alte Geschichte und Archeologie Fachbereich Alte Orient indológusai által szervezett kollokviumon, s ezenkívül konzultált az intézet és a Humboldt Egyetem munkatársaival. NSZK-ban, a Münchener Egyetem meghívására előadást tartott az ókori India mezőgazdaságáról, valamint indológiai témában kutatómunkát végzett.

Ritoók Zsigmondné meghívással az NSZK-ban járt, Wolfenbüttelben és Heidelbergben, ahol részt vett és előadást tartott az Erasmus és Európa c. konferencián.

Schubert András, Békefi József és Zsindely Sándor állami ösztöndíj támogatással a finn-magyar információtudományi, kutatási együttműködés keretében tájékoztató látogatást tettek számos finn intézménynél pl. Finn Műszaki Kutatási Központ Információs Szolgálat, Egyetemi Könyvtár-Helsinki, Tamperei Egyetemi Könyvtár stb. A közös tárgyalások főbb témái: a kutatási eredmények a publikációk és idézettség tükrében, tudományelemzés, könyvtári számítógépes program.

Telcs András a MISZON AIR Moszkvában két évenként megrendezésre kerülő tanácskozáson ill. továbbképzésén vett részt, amely alkalomból a MISZON AIR összes fejlesztési kérdéseinek megvitatása mellett mód volt gyakorlati kereséseket végezni az INION adatbázisaiban. *Gregorovics Anikó* az állománykoordinálási és a számítógépes periodika adatbázis előkészítési munkálataiban vett részt a tanácskozáson. *Suhai Pálné* Berlinben volt a MISZON megbízásából szervezett munkaértekezleten, ahol az NDK TA Társadalomtudományi Információs Központ bázisán megtárgyalták a MISZON-ECSSID Sociale Science Literature in Socialist Countries c. bibliográfiai sorozat szerkesztési, kiadási kérdéseit.

Glänzel Wolfgang Bad Tatzmannsdorfban (Ausztria) matematikai statisztikai szimpóziumon tartott előadást. *Vargyas Péter* előadással vett részt a Párizsban rendezett 33. nemzetközi asszirológiai konferencián. *Füredi Mihály* részt vett a bonni COLING '86 nemzetközi számítógépes nyelvészeti konferencián és előadást tartott a bécsi Hungarológiai kongresszuson. *Kőrösiné Merkl Hilda* részt vett az oslói egyetem nemzetközi szemináriumán, ezt követően a Göteborgban rendezett XIX. skandinavisztikai konferencián. Nevezettek meghívásra, részben saját költségükön, könyvtári támogatással utaztak. *Körmendi Kinga* is saját költségén, könyvtári hozzájárulással tartózkodott 2 hónapig Bécsben, ahol kódex kutatásokat folytatott, 25 teljes feldolgozást végzett el.

Braun Tibor a Nemzetközi Atomenergiaügynökség meghívására három hónapos vendégprofesszori megbízást kapott Panamavárosban. *Rozsonдай Marianne* akadémiai egyezmény keretében féléves tanulmányi kiküldetésben volt az NDK-ban, ahol több városban (Berlin, Lipcse, Halle, Drezda) az MTAK német reneszánsz és gótikus bőrkötései meghatározásához kutatót német könyvkötészetet. Eredményeképpen számos kötést határozott meg újonnan, és ezenfelül előadásokat is tartott.

Hay Dianna 3 hónapos MM kiküldetésben vett részt a párizsi nemzetközi levéltáros tanfolyamon, megismerkedett a legfontosabb ottani levéltárakkal. *Apor Éva* Japánban tett magánútja során bőséges szakmai programot teljesített, tíznél is több különböző jellegű könyvtárat látogatott meg. *Csáki Éva* ÖÖT ösztöndíjjal Törökországban járt turkológiai nyelvészeti stúdiumok végett, de adminisztrációs nehézségek miatt útját meg kellett szakítani. *Somlai György* ugyancsak minisztériumi ösztöndíjjal Kínába utazott, ahol félévig tibetisztikai tanulmányokat folytat.

Az év folyamán akadémiai finanszírozással, részleges támogatással, ösztöndíjjal, egyéni meghívással és saját költségre 26 fő 49 alkalommal 904 napot töltött külföldön (L. 11.sz. táblázat).

Külföldi látogatók

A Könyvtár 1986-ban 77 külföldi vendéget fogadott, a teljes névsort a 11.2.sz. táblázat közli, e fejezetben csak néhányról esik szó.

Az MTA külön meghívott vendége volt *Anthony J. Evans* (Nagy-Britannia), a Loughborough University of Technology könyvtárigazgatója, az IFLA Végrehajtó Bizottsága tagja és más nemzetközi szervezet tisztségviselője, a könyvtárgépesítés ismert szakértője. Egyhetes látogatása alatt megismerkedett a Könyvtárral, könyvtárgépesítési programjával, konzultációt tartott az osztályvezetőknek és az érdekelt munkatársaknak, s előadást tartott a szakmának a brit könyvtárgépesítés folyamatáról. A vendég más könyvtárral is megismerkedett (OSZK, MKEKK, Zentudományi Intézet Könyvtára).

Ugyancsak a Könyvtár meghívottja volt *Kirsti Saelen* (Norvégia), az ECSSID Végrehajtó Bizottsága elnöke, az University of Bergen professzora, a Norwegian Social Science Data Service vezető tisztségviselője. Itt-tartózkodása során – mint szociológust – főképpen az információ e vonatkozása érdekelte, így látogatást tett a TÁRKI-ban, konzultált Cseh-Szombaty Lászlóval és a Tömegkommunikációs Intézet munkatársaival. Az MTAK-ban konzultáción találkozott az osztályvezetőkkel, a téma a kelet-nyugati információs együttműködés és a saját országa könyvtári-információs rendszerének ismertetése volt.

A CSTA Központi Könyvtára – Tudományos Információs Központja és az SZTA Központi Könyvtár – Információs Központja 1986-ban újabb öt évre terjesztette ki az MTAK-val kötött együttműködési megállapodást. Ez volt *J. Zahradil* könyvtárigazgató (Prága), *J. Burgetová* osztályvezető (Prága), valamint *F. Kyselica* könyvtárigazgató (Pozsony) látogatásának egyik célja. Emellett a két partnerintézménnyel több könyvtárgépesítési kérdés, a publikációs adatbank létrehozása és a könyvtárgépesítés kérdéseiről tájékozódott az MTAK munkatársainál, a TÁRKI-ban és a MKEKK-ben.

A SZUTA INION-ból ez évben *M.E. Tovmoszjan*, a Könyvtár kiadásában megjelenő MISZON kötet szerkesztésében működött közre. *A. I. Babenko* a MISZON AIR nyelvi ellátásával kapcsolatban a történettudományi lexika és indexelése ügyében konzultált és végzett demonstrációt. *N. I. Koszicsenko* főosztályvezetőhelyettes a programozás, a faktografikus adatbank létrehozása és a könyvtárgépesítés kérdéseiről tájékozódott az MTAK munkatársainál, a TÁRKI-ban és a MKEKK-ben.

Az Informatikai Igazgatóság tevékenységével, az itt folyó tudományometriai kutatásokkal ismerkedett meg többek között *S. Miyamoto* japán kutató, *A. Mendez* spanyol kutató, *H.-J. Czerwon* (Berlin-WIZ), aki mint visszatérő vendég a SCI felhasználásáról és közös publikációs lehetőségekről tárgyalt.

Az MTAK-ban folyó munkával *E. Găişteanu* román könyvtáros, *M. C. di Marpino* olasz könyvtáros ismerkedett meg, a modern információ és kommunikáció társadalmi hatásait kutatta *D. Gerten* NDK-beli kutató. A Vietnami Társadalomtudományi Bizottság Társadalomtudományi Információs Intézetének igazgatóhelyettese *Nguyen Duy Thong* és munkatársa *Sam Van Nang* az MTAK több osztályával ismerkedett meg. Több egyiptomi kutatásszervezési tisztségviselő járt a Könyvtárban, *M. E. M. El-Said* az EgyTA Műszaki Bázis Fejlesztési Hivatalának főigazgatója is tudomány- és kutatásszervezési tapasztalatokat gyűjtött.

A-M. Gherman a kolozsvári akadémiai könyvtár munkatársa kulturális kapcsolatokat kutatott, Ch. Möller levéltáros pedig irodalmi kapcsolatok iránt érdeklődött a Levéltárban. A. Baidurová (Csehszlovákia) visszatérő kutatója a Kézirattárnak, mint ahogyan G. Rajna-Sed (Franciaország) művészettörténész a Keleti Könyvtárnak. A Kézirattárban kutató számos külföldi vendég között volt K. Korontaj lengyel irodalomtörténész, G. Schmidt osztrák egyetemi tanár és sokan mások.

L.N. Szumarokov (Moszkva), az NTMIK igazgatója a Könyvtár vezetőivel tárgyalt az információs szolgáltatásokról, együttműködési lehetőségekről.

A Keleti Gyűjteménynek 1986-ban is számos látogatója volt, pl. N.Z. Gadzieva szovjet turkológus, P. G. Dannhauer (NSZK), S. Cho professzor (Svédország). A kutatók mellett kormányvendégeket is fogadott a Keleti Gyűjtemény: Kenan Evren török államfőt és kíséretét, valamint Mir Hossein Mousavi iráni miniszterelnököt és kíséretét.

Az MTA Könyvtárával és tevékenységével ismerkedett meg a göttingeni Niedersächsische Staats- und Universitätsbibliothek 30 fős, valamint a zágrábi Nemzeti és Egyetemi Könyvtár 25 fős csoportja.

Külföldi tagságok

Az MTA Könyvtára változatlanul tagja az *International Federation for Information and Documentation (FID)* és az *International Association of Oriental Librarians (IAOL)* nem-kormányközi szervezeteknek. 1984 óta tevékenyen részt vesz az *Association Internationale de Bibliologie*-nak (AIB, Nemzetközi Bibliológiai Társaság) előkészítő munkálataiban. A munkatársak egyénileg tagjai különböző tudományos társaságoknak, szervezeteknek, szerkesztőként vagy szerkesztőbizottsági tagként működnek közre nemzetközi kiadványügyi fórumokon. A munkatársak részvételét e szervezetekben és testületekben a 12.sz. melléklet foglalja össze.

AKADÉMIAI LEVÉLTÁR

A Levéltár 1986. évi tevékenységének legfontosabb területei az állománygyarapítás, anyagfeldolgozás, az útjelentések nyilvántartásba vétele és rendszerezése, a központi irattári feladatok ellátása, a fényképgyűjtemény és a hangarchívum gondozása voltak.

Az évi állománynövekedés tételei a következők: 70,8 ifm iratanyag (ezzel együtt a teljes állomány az év végén 1531,64 ifm volt). A hanganyag gyarapodása összesen 14 151 perc, ebből 3090 perc került feldolgozásra. (Teljes hanganyag 94 603 perc.) A fényképanyag az MTA Elnökségi Titkárságtól kapott 1232 darabbal gyarapodott. (Teljes állomány 6972 db.)

A Levéltár állományába került iratanyagok közül a legjelentősebbek: Szentágothai János, Láng István, Társadalomtudományi Főosztály, I. Osztály (Helyesírási Bizottság), MTA Szociológiai Kutatóintézet iratanyaga.

A Levéltár elvégezte mindazon feladatokat, amelyek az akadémiai intézetek, kutatócsoportok, támogatott tudományos társaságok iratanyagának szakszerű rendezésével, selejtezésével, a levéltárérett anyag átvételével kapcsolatosak. Ebben az évben összesen 9 látogatásra került sor.

Folytatódott az MTA Központi Hivatala iratkezelési szabályzatának revíziója. Az év végére elkészült a szabályzat végleges szövege, és ezt a Levéltár véleményezése és az MM Könyvjúteményi Főosztály Levéltári Osztályának véleményezése után az MTA főtárcára jóváhagyta. A szabályzat mellékletének felülvizsgálását az MTA Igazgatási és Jogi Főosztályával

együtt a Levéltár végezte.

Láng István főtítkárfelfogadta az útjelentések leegyszerűsített feldolgozásáról benyújtott levéltári javaslatot, és egy főtítkári rendeletben szabályozta a feldolgozás mikéntjét.

A levéltári feldolgozó munka sokrétű volt. Középszintű rendezés történt az Igazgatási és Jogi Főosztály, az Elnökség és a Társadalomtudományi Főosztály anyagában (7,5 ífm). Folytatódott a Tudományos Minősítő Bizottságtól beérkezett anyag feldolgozása, a fototéka rendezése, az MTA rendes évi közgyűlésén készült hangfelvételek feldolgozása (3090 perc).

Tovább folytatódott a társadalomtudományi és természettudományi útjelentések feldolgozása. A beérkezett tételek száma tovább nőtt az előző évekhez képest. Összesen 3176 útjelentés érkezett.

A Levéltár ellátta a kutatási és informatikai teendőit. Ebben az évben 177 alkalommal nyújtott információt. A levéltárban járt kutatók száma 16 volt.

A Levéltár vezetője és egy munkatársa részt vett a levéltárigazgatók szeptember 23–24-én Mályiban (Borsod-megye) rendezett értekezletén.

A szocialista országok akadémiai levéltáraival fennálló kapcsolatok több területen megerősödtek. Az MTA Levéltára elvállalta, hogy 1987 júniusában szakmai értekezletet szervez a hangarchiválás elméleti és gyakorlati problémáiról. Ennek előkészítő munkálatai megkezdődtek, és Wojtilla Gyula a Levéltár vezetője november 17–21 között látogatást tett a CSTA Központi Levéltárában, Prágában, ahol az értekezlet napirendjét rögzítette a programban jelentős szerepet vállaló cseh szakemberekkel.

Az 1983-ban Budapesten tartott nemzetközi levéltári értekezlet orosz és német nyelvű anyagának sajtó alá rendezése befejeződött, a technikai munkálatok jelentős része december végéig előrehaladott állapotba került.

A Levéltár megkezdte a felkészülést az 1987 szeptemberében Moszkvában rendezendő nemzetközi levéltári értekezleten való részvételre.

A Levéltár részt vállalt a magyarországi szaklevéltárak együttműködésében, és képviselte magát a Magyar Levéltárosok Egyesületében, amely ebben az évben vált önálló szakmai egyesületté.

KÖNYVTÁR ÉS PROPAGANDA

Az MTAK értékes dokumentumai iránt nagy az érdeklődés a bel- és külföldi kiállítók, kiadók körében. A Kézirattár anyagai szerepeltek a Petőfi Irodalmi Múzeum reneszánsz és barokk kiállításán, az OSZK Művészi könyvkötések régen és ma c. kiállításán, a Keleti Gyűjtemény három kézírata szerepelt a Budapesti Történeti Múzeum Buda visszafoglalásának 300 éves évfordulójára rendezett kiállításán.

A Keleti Gyűjtemény állománya – főképpen a Kaufmann-gyűjtemény – vonza a külföldi kiadókat. Megjelent a leideni Brill kiadó és az MTAK közös kiadványa, R. Simon: Ignác Goldziher. His Life and Scholarship as Reflected in his Works and Correspondence. Befejezéshez közel áll az Index of Jewish Art 4. kötete a CNRS-szel és az Izraeli Akadémiával történő közös kiadása.

A magyar kiadók is gyakran fordulnak a Könyvtárhoz, hogy az állományban lévő dokumentumokat vagy az azokban található illusztrációkat felhasználhassák készülő könyveikhez.

A könyvtárismeretű leporellók sorában 1986-ban megjelent a könyvtári kiadványokról tájékoztató prospektus.

Az év folyamán több sajtó-fórum foglalkozott a Könyvtárral, gyűjteményeivel, az új épülettel. Ezeknek a jegyzéke a 14. mellékletben található. A televízió híradó műsorában is foglalkozott a Könyvtárral.

A Keleti Gyűjtemény kétszer volt magasszintű állami vendégek fogadója: Kenan Evren török államfő és kísérete, valamint Mir Hossain Mousavi iráni miniszterelnök és kísérete tett látogatást a Keleti Könyvtárban.

A természettudományi információs szolgáltatásokról a munkatársak több poszterrel szerepeltek kül- és belföldi tudományos rendezvényeken, pl. a prágai Database '86 nemzetközi konferencián.

Az MTAK legújabb könyv- és periodika szerzeményeiről tájékoztatják az olvasókat az olvasóterem előterében lévő tárlókban elhelyezett újdonságok, itt láthatók a saját kiadványsorozatok legújabb kötetei is.

III. ADATOK ÉS TÁBLÁZATOK

I. GAZDÁLKODÁS

1.1 Költségvetés

		ezer forintban		
Rovat	Megnevezés	1985. évi tényleges felhasználás	1986. évi eredeti előirányzat	1986. évi tényleges felhasználás
11	Béralap	12 280	13 398	13 265
12	Személyi kiadások	2 939	653	2 800
13	Készlet beszerzés	21 737	19 738	34 355
14	Szolgáltatás	8 361	6 110	10 028
15	Közteher	2 382	1 332	2 683
22	Egyéb juttatás	108	186	153
23	Személyi és egyéb ösztönzés	30	35	1 004
24	Költségvetési elvonás	56	—	408
36	Kisebbszerzés (állóeszköz)	—	—	42
49	Pénzeszköz átcsoportosítás	1 438	—	2 531
Összesen:		49 331	41 452	67 269
				67 053

Pénzforgalom alakulása

Költséghely	Előző évi ma- radvány	Elvo- nás	Irányító szervi és egyéb tám.	Saját bevétel	Összes bevétel	Pénzma- radvány 1986
Könyvtár	—	—	51 679	—	—	—
(és tudományelemzés)	663	—	3 420	891	56 653	199
Tudományelemzés	434	434	—	—	—	—
Mikszáth	—	—	22	—	22	1
M. kort. életrajzi adattár	93	77	224	—	240	87
Kult. és történelmi emlékeink feltárása	311	311	2 143	—	2 143	380
SOROS mikro fiche	—	—	1 000	—	1 000	379
SOROS Scheiber	—	—	300	—	300	267
Kódex kutatás	—	—	71	—	71	29
OTKA egyéni	—	—	26	—	26	5
Inf., xerox érd. elsz. 1986	2 369	552	—	82	1 899	391
1987	—	—	—	7 347	7 347	2 514
Összesen:	3 870	1 374	58 885	8 320	69 701	4 252
Elvonásra kerül a bérmeztakarítás 10 %-a, + nyereségadó						— 414
				Felhasználható:		3 838

Tárgyévi bérmeztakarítás:

Könyvtár + Informatika

76 000 Ft

1.2 Beruházás

ezer forintban		
Kiadások:	p.ü. teljesítés	üzembehelyezés (=állószerző állomány növekedés)
Arany J. u. 1.	93 298	
Composer tartozék	1 507	1 507
Képernyő Sister + tart.	42	42
	<u>94 847</u>	

1.3 Állóeszköz

Állomány növekedés

Beszerzésből	1 549
Gépkocsicseré	219
Számítógép kölcs.	690

Állomány csökkenés

Gépkocsicseré miatt	197
---------------------	-----

1.4 Felújítás

Átminősítésre került beruházásra Arany J. u. 1. miatt.

2. SZEMÉLYZETI ADATOK

2.1 Létszám

	f ő f o g l a l k o z á s ú a k				
	á l l a n d ó				összesen fő
Könyvtár	Magy. kort.	Inf.Igazg.	Kult-tört. emlékeink feltárása		
1986. jan. 1-én a létszám:	138	1	18	2	159
évközi belépés	16	—	1	1	18
évközi kilépés	17	—	2	—	19
1986. dec. 31-én a záró- létszám:	137	1	17	3	158
Részfoglalkozásúak munka- óra alapján visszaszámított létszáma 1986. dec. 31.					18
Részfoglalkozásúak tényleges létszáma					35

2.2 Végzettség, szakképzettség

(1986. dec. 31-én állományban lévő főfoglalkozásúak)

Tudományos fokozat, iskolai végzettség	1985	1986
kandidátus	7	7
egyetemi, főiskolai végzettség	96	95
középiskolai végzettség	42	42
alsófokú iskolai végzettség	21	21
Könyvtárosi szakképzettség:		
felsőfokú szakképzettség	40	40
középfokú szakképzettség	11	11
Szakképzésben résztvevők:		
egyetemi képzésben (könyvtári szakon)	2	—
felsőfokú iskolai képzésben	—	1
középfokú könyvtárosképzésben	—	—

2.3 Besorolás, bérezés

Nyelvpótlékot kapott 1 fő

Egy főre jutó éves átlagbér 1986-ban

Könyvtár	74 064 Ft
támogatott témák	65 909 Ft
az átlag összesen	73 251 Ft
közvetlen állomány	75 955 Ft
Inf., xerox érd. rendszerben	69 417 Ft

2.4 Kitüntetés, jutalmazás

Munka Érdemrend Ezüst fokozat	Apor Éva
Kiváló Munkáért (MM)	Koronváry Miklósné, Szondi Károly
Kiváló Munkáért (MTA)	Koltay Kauzler Tiborné
Szocialista Kultúráért	Andrási Jánosné

Braun Tibor elnyerte a Scientometrics folyóirat Szerkesztő Bizottságának Solla-Price díját és a Kínai Tudománytani Intézet (Peking) tiszteletbeli professzora kitüntetését

Vitályos Lászlót az Akadémiai Kiadói Tanács kritikai nívódíjban részesítette Ady Endre összes prózai művei XI. kötetéről írott recenziójáért (Irodalomtörténet. 1984. 1.no. 155–169 p.)

Jutalomban részesült a törzsgárda tagok jutalmazásával együtt:

Könyvtár	137 fő
Inf. Igazg.	18 fő
Magyar Kortárs, Életrajzi adattár	1 fő
Nyugdíjas	30 fő
Kult. és tört. emlékeink felt.	3 fő

1 főre jutó jutalom: 7936 Ft

Jubileumi jutalomban részesült 10 fő 80 288 Ft

3. ÁLLOMÁNY, GYARAPODÁS

Dokumentum	állomány 1985. XII. 31-én	1985. évi gyara- podás	1986. évi gyara- podás	Törlés	állomány 1986. XII. 31-én
könyv	934 458	13 362	13 311	28	947 741
periodika (köt.)	261 810	5 727	5 875	13	267 672
kézirat	527 115	13 035	14 434	–	541 549
mikrofilm	20 716	360	460	–	21 176
	1 744 009	32 484	34 080	41	1 778 138

3.1 Gyarapodás szakok szerint

Szakcsoport	%			
	könyv		periodika	
	1985	1986	1985	1986
001 tudományszervezés	0,5	0,4	—	—
0.2 általános művek, vallástörténet	6,1	6,0	10,7	13,4
1 filozófia, pszichológia	4,0	4,0	2,6	3,6
3 társadalomtudományok	9,1	9,6	13,3	10,6
5 természettudományok	11,5	12,5	31,4	27,8
6 alkalmazott tudományok	4,0	4,5	6,6	6,4
7 művészetek	3,4	3,3	2,3	3,4
80 nyelvtudomány	8,2	9,7	11,0	9,8
809 orientalisztika	9,8	8,3	7,9	7,9
82 irodalomtudomány, szépirodalom	28,8	28,1	6,7	7,1
9 földrajz, régészet, történettudomány	14,6	13,6	7,5	10,0
	100,0	100,0	100,0	100,0

3.2 Gyarapodás eredete (egység)

	Magyarország		Szovjetunió		népi dem. országok		egyéb külf.		összesen	
	1985	1986	1985	1986	1985	1986	1985	1986	1985	1986
könyv	3 384	3 612	2 440	2 462	1 439	1 476	6 099	5 761	13 362	13 311
periodika (köt.)	735	637	890	920	1 260	1 443	2 842	2 875	5 727	5 875
kézirat	11 015	14 134	—	—	—	—	2 020	300	13 035	14 434
mikrofilm	328	407	1	45	14	4	17	4	360	460
Összesen	15 462	18 790	3 331	3 427	2 713	2 923	10 978	8 940	32 484	34 080

3.3 Gyarapodás módja (egységek száma csökkenés nélkül)

	könyv		periodika (köt.)		kézirat		mikrofilm		összesen	
	1985	1986	1985	1986	1985	1986	1985	1986	1985	1986
vétel	3 652	3 222	1 029	918	9 500	8 934	41	58	14 222	13 132
csere	5 468	5 860	4 010	4 347	—	—	5	50	9 483	10 257
kötelespéldány	2 885	3 119	583	535	—	—	—	—	3 468	3 645
ajándék	1 037	769	105	75	3 535	5 500	13	1	4 690	6 345
akad. kiadvány	291	284	—	—	—	—	—	—	291	284
saját előállítás	29	57	—	—	—	—	301	351	330	408
Összesen	13 362	13 311	5 727	5 875	13 035	14 434	360	460	32 484	34 080

3.4 Nemzetközi kiadványcsere forgalom

Viszonylat	Kiadvány fajta*	Küldött		Erkezett	
		1985	1986	1985	1986
Szovjetunió	könyv	731	488	3 175	3 505
	periodika	1 214	1 427	1 120	1 227
	mikrofilm	—	—	1	45
Népi de- mokratikus országok	könyv	1 737	1 020	1 584	1 701
	periodika	1 934	2 273	1 376	1 576
	mikrofilm	20	—	4	—
Egyéb or- szágok	könyv	2 694	2 286	2 378	2 491
	periodika	2 929	3 213	2 066	2 228
	mikrofilm	89	—	—	5
Összesen	könyv	5 162	3 794	7 137	7 697
	periodika	6 077	6 913	4 562	5 031
	mikrofilm	109	—	5	50

*kötet, évfolyam, ill. mű

3.5 Nemzetközi kiadványcsere földrajzi megoszlása

Cserekapcsolatok 1985-ben 76 állam 1529 intézményével
1986-ban 72 állam 1516 intézményével

Európa

28 állam, 1105 intézmény

Albánia	2	Lengyelország	80
Anglia	66	Luxemburg	4
Ausztria	48	Málta	1
Belgium	44	NDK	46
Bulgária	6	NSZK	132
Csehszlovákia	41	Norvégia	11
Dánia	13	Olaszország	133
Finnország	26	Portugália	6
Franciaország	88	Románia	43
Görögország	14	Spanyolország	58
Hollandia	20	Svájc	34
Irorság	4	Svédország	32
Izland	2	Szovjetunió	74
Jugoszlávia	74	Vatikán Állam	3

Ázsia

19 állam, 181 intézmény

Afganisztán	3	Koreai NDK	3
Ciprus	3	Libanon	3
India	27	Mongólia	3
Irak	3	Oman	1
Irán	3	Szingapur	3
Izrael	9	Szíria	4
Japán	89	Thaiföld	1
Jordánia	1	Törökország	12
Kína	8	Vietnami DK	3
Koreai Közt.	2		

Afrika

11 állam, 23 intézmény

Algéria	1	Nigéria	2
Dél-Afrikai Közt.	6	Szenegál	1
Egyiptom	4	Tanzánia	1
Elefántcsontpart	1	Tunézia	3
Etiópia	1	Zimbabwe	2
Marokkó	1		

Amerika

12 állam, 185 intézmény

Argentína	7	Kuba	8
Brazília	9	Mexikó	2
Chile	4	Peru	2
Costa Rica	2	Puerto Rico	1
Kanada	18	USA	120
Kolumbia	7	Venezuela	5

Ausztrália, Óceánia

2 állam, 22 intézmény

Ausztrália	18	Új Zéland	4
------------	----	-----------	---

3.6 Duplum és fölös példány kijárlás

könyv

1985	1986
255	1 160

4. FELDOLGOZÁS

4.1 Könyvtári feltárás, címleírás, osztályozás

	címleírás		osztályozás	
	1985	1986	1985	1986
modern könyv (mű)	12 084	9 886	12 084	9 526
periodika (féle)	89	142	89	142
keleti könyv (mű)	900	100	900	759
keleti periodika	22	76	—	—
kézirat (db)	13 035	13 889	—	—
régi könyv (mű)	971	1 007	—	—
mikrofilm (mű)	360	460	—	—
periodikák retrospektív feldolgoz. (köt.)	—	—	1 567	1 614

4.2 Katalógusépítés

	katalóguscédulák			
	sokszorosítása		gépelése	
	1985	1986	1985	1986
modern könyv	13 165	10 175	13 165	10 175
periodika	—	—	524	602
kézirat	—	—	4 213	4 503
régi könyv	2 971	2 500	—	—
mikrofilm	233	250	233	450

Katalóguscédulák besorolása

	1985	1986
központi könyvkatalógusokba	76 965	77 857
központi periodikakatalógusokba	524	602
kéziratkatalógusokba	4 213	4 000
régi könyvkatalógusba	2 971	2 500
keleti betűrendes katalógusba	6 300	1 500
mikrofilm katalógusba	2 300	1 250

5. OLVASÓSZOLGÁLAT

5.1 Könyvtár használói (fő)

	1985	1986
Beiratkozott olvasók száma	3 362	4 146

5.2 Használók tudományos fokozat és foglalkozás szerinti megoszlása (Százalék arányban)

a Központi Olvasószolgálatnál:	1985	1986
MTA rendes és levelező tagja	2	2
egyetemi tanár, tudományok doktora, kandidátus	27	22
egyetemi oktató (docens, adjunktus, tanársegéd)	9	10
tudományos kutató, aspiráns	19	27
nem főfoglalkozású kutatók (orvos, mérnökök, szerkesztő, könyvtáros stb.)	26	23
egyetemi hallgató	12	11
egyéb	5	5
	100,0	100,0

5.3 Szolgáltatási alkalmak

Dokumentumfajta	helybenolvasás		kölcsönzés		összesen	
	1985	1986	1985	1986	1985	1986
modern könyv	9 481	8 915	16 045	15 776	25 526	24 691
periodika	5 760	5 393*	475	495	6 235	5 888
kézirat, régi könyv	2 677	2 333	42	60**	2 719	2 393
keleti könyv, kézirat, periodika	2 025	2 510	2 208	2 007	4 233	4 517
mikrofilm	359	324	31	19	390	343
	20 302	19 475	18 801	18 357	39 103	37 832

*periodika xeroxoztatási alkalmak száma 5 343
 fotóztatási alkalmak száma 61

**fotóztatási alkalmak száma 149
 xeroxoztatási alkalmak száma 134

5.4 Állományhasználat (egység)

Dokumentumfajta	helybenolvasás		kölcsönzés		összesen	
	1985	1986	1985	1986	1985	1986
modern könyv	19 824	15 972	19 829	16 793	39 653	32 765
periodika	39 846	49 371**	813	750	40 659	50 121
kézirat, régi könyv	67 651	45 206	56	93*	67 707	45 299
keleti könyv, kézirat, periodika	9 751	12 928	3 226	2 800	12 977	15 728
mikrofilm	632	685	31	69	663	754
	137 704	124 162	23 955	20 505	161 659	144 667

*fotóztatási egység 575
 xeroxoztatási oldal 5 768

**periodika xeroxoztatási alkalmak száma 5 343
 fotóztatási alkalmak száma 61

5.5 Könyvtárközi kölcsönzés

	kölcsönadás		kölcsönvétel	
	1985	1986	1985	1986
belföldi viszonylatban	1 625	2 075	59	54
külföldi viszonylatban	80	62	318	283
	1 705	2 137	377	337

5.6 Kötetés

	a Könyvtár számára		akadémiai szervezetek	
	1985	1986	1985	1986
kötés (rég, modern könyv, periodika)	1 408	3 814	45	135
brossúra	190	75	66	257
doboz, téka, tábla és mappa készítés	137	276	11	115
számnyomás	717	700		
számozás	3 032	8 960		
katalóguskarton vágás	337 000	234 100		
őrzéjegytagok	4 300	3 000		

6. DOKUMENTÁCIÓ, TÁJÉKOZTATÁS, BIBLIOGRÁFIA

6.1 Tudományszervezési dokumentáció

	1985	1986
A referátumokban feldolgozott dokumentumok száma	197	334
Ebből: szemlében	125	245
figyelőben	55	54
hírlapokban	14	35
A bibliográfiai rovatban közzétett tételek száma	2 320	1 980
A belső munkatársak referáló tevékenysége (szerzői ívben számítva)	7,6	6,9
Külső munkatársak referáló tevékenysége (szerzői ívben számítva)	73,65	72,45
	81,25	79,35

	1985	1986
Ebből a K–F-ben közzétett		
szemle és egyéb referátum	27,8	27,4
bibliográfia	8,1	9
belső erőből készült idegennyelvű anyag	1,0	1
	36,9	37,4

6.2 Tudományszervezési gyorstájékoztató

	1985	1986
Témafigyelés		
Megrendelők száma	40	43
Megrendelt témák száma	148	157
Kiküldött bibliográfiai címek száma	10 447	12 312

6.3 Akadémikus bibliográfia

	1985	1986
Új bibliográfiai felvételek száma	2 501	2 310

6.4 MISZON

Kiküldve: 70 cikk (referátum, szemle)
 606 annotált bibliográfiai tétel
 Megjelent közös kiadványok száma: 11

1986-ban megjelent témakötetek:

Mezsimperialiszticeszkje protivorecsija na szovremennom étape. Varsava, 1984. MISZON. 134 p.

Nacional'no-oszvoditel'noe dvizsenie — szosztavnaja csaszt' mirovogo revoljucionnogo processza. Moszkva, 1985. MISZON. 181 p.

Ėkonomiczeszkje i organizacionnue problemü razvitija nauki. Varsava, 1984. MISZON. 254 p.

Ėkonomiczeszkje problemü agropromüslennoj integracii v szocialiszticeszkij sztranah. Moszkva, 1985. MISZON. 131 p.

Rol' naucsnoj informacii v oszuscsestvlenii szocial'no-ėkonomiczeszkj i ideologicseszkj funkcii obscesztvennüh nauk. Materialü tret'ej naucsnoj konferencii MISZON, Budapest, 23–25 maja 1985 g. Budapest, 1986. MISZON. 230 p.

Georgij Dimitrov, vüdjuscsijszja dejatel' mezsdunarodnogo kommuniszticeszkogo dvizsenija. Szofija, 1985. MISZON. 257 p.

Szlavjanszkaja isztorieseszkaja i étimologicseszkaja lekszikografija (1970–1980 gg.) itogi i perszpektivü. Moszkva, 1986. MISZON. 263 p.

Pszichologicseszkaja vojna protiv real'nogo szocializma i aktual'nüe zadacsi kontrpropagandiszszoj rabotü. Berlin, 1986. MISZON. 211 p.

Mezsdunarodnaja informacionnaja szisztema po obscesztvennüm naukam szocialiszticeszkih sztran: itogi i perszpektivü dejatel'noszti. Moszkva, 1986. MISZON. 259 p.

1986-ban megjelent bibliográfiák:

Ékonomicseszkoe i naucsno-tehnicieszkoe szotrudnicseszto sztran-cslenov SZEÜ i SZFRJU. Ukazatel' literatürü 1985 g. Moszkva, 1986. MISZON. 280 p.

Szovmesztñüe naucsñüe trudü ucsenüh Szovetszkogo Szojuza i Vengerszköj Narodnoj Reszpubliki v oblaszti obscesztvennüh nauk, 1982–1984. Moszkva, 1985. 134 p.

7. SCI HETI GÉPI SZAKIRODALOMFIGYELÉS

7.1 Szolgáltatások előfizetési árai

<i>A) Folyóirat tartalomjegyzék figyelés</i>	Evi előfizetési ár Ft-ban
1. Az adatbázisban feldolgozott mintegy 3200 folyóirat esetében	540 Ft/folyóirat
2. 82 db terjedelme, megjelenési gyakorisága miatt kiemelt folyóirat esetében	840–2040 Ft/folyóirat
<i>B) Témafigyelés</i>	
1. Nagy, átfogó tudományterületek szakirodalmának figyelemmel kísérése ad lehetőséget az Egyesült Államokban elkészített profilok alapján kereső ASCA TOPICS szolgáltatás	5760 Ft/profil
2. A kutató személyes információs igényei alapján az Informatikai Igazgatóság gépi keresőprofilokat készít az ASCA szolgáltatás keretében. E profilokat a felhasználó igénye szerint bármikor módosítani lehet.	7440 Ft/profil
<i>C) Publikációs tevékenység-, illetve idézettség figyelés</i>	
1. Szerzők publikációs tevékenységének figyelése	540 Ft/név
2. Intézmények publikációs tevékenységének figyelése	1740 Ft/intézmény
3. Szerzők idézettségének figyelése	540 Ft/név
4. Megadott közlemény idézettségének figyelése	360 Ft/közlemény
5. Megadott folyóirat idézettségének figyelése	3000 Ft/folyóirat

7.2 Előfizetők száma és a szolgáltatás típusainak megoszlása

	1985	1986	1985	1986
A. Folyóirat tartalomjegyzék	149	134 fő	1 305 769	986 db folyóirat 671 fajta
B. Témafigyelés				
1. ASCATOPICS	209	197 fő	413	364 profil
2. ASCA	394	434 fő	526	590 profil
C. Publikációs tevékenység, ill. idézettség figyelés	104	111 fő	679	709 név

7.3 Előfizetők főhatóság szerinti megoszlása

Főhatóság	Előfizető	
	fő	%
Egészségügyi Minisztérium	269	38,1
Egyetemek	142	20,1
Kórházak	68	9,6
Egyéb intézmények	50	7,1
Egyéni előfizetők	9	1,3
MTA Kutatóintézetek	138	19,6
Művelődési Minisztérium	95	13,5
Egyetemek	90	12,8
Főiskolák, oktatási intézmények	5	0,7
Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium	105	14,8
Egyetemek	59	8,3
Kutatóintézetek	24	3,4
Egyéb intézmények	22	3,1
Különböző tárcák	99	14
Üzemek, vállalatok	68	9,6
Kutatóintézetek	22	3,1
Egyéb	9	1,3
összesen:	706	100 %

8. HÁLÓZATI ÉS MÓDSZERTANI MUNKA

8.1 Az MTA intézeti könyvtárainak

	száma		állománya	
	1985	1986	1985	1986
Megoszlás az állomány nagysága szerint:				
50 000 könyvtári egységen felüli	8	9	770 681	824 287
20 000 könyvtári egységen felüli	18	17	559 155	522 862
10 000 könyvtári egységen felüli	8	9	123 153	137 281
5 000 könyvtári egységen felüli	9	10	68 212	70 523
5 000 könyvtári egységen aluli	7	5	20 821	11 599
	50	50	1 542 022	1 566 552

8.2 Személyi ellátottság

	1985	1986
főfoglalkozású könyvtáros	136	133
nem főfoglalkozású könyvtáros (részmunka-idős, megbízási díjas, társadalmi munkás)	58	64
	194	197

Főfoglalkozású munkatársak könyvtárosi szakképzettsége:

felsőfokú szakképzettségű	67	74
középfokú szakképzettségű	40	37
szakképzettség nélküli	29	22
	136	133

8.3 Állománygyarapodás (feldolgozott egység)

Dokumentumfajta	állomány 1985.XII.31-én	1986. évi gyarapodás	1986. évi törlés	állomány 1986.XII.31-én
könyv	846 866	19 268	579	865 555
folyóirat	347 585	12 160	759	358 986
egyéb dokumentum	347 571	17 038	22 598	342 011
Összesen:	1 542 022	48 466	23 936	1 566 552

Állománygyarapításra felhasznált összeg:

1985	1986
53 780 935 Ft	59 824 015 Ft

8.4 Az MTAK hálózati tagkönyvtárainak megoszlása az állomány nagysága és személyi ellátottság szerint

50 000 könyvtári egységen felüli könyvtárak:

	állomány	személyi ellátottság				összesen
		főfog- lalko- zású	nem főfoglalkozású rész- munka- idős	megbí- zási díjas	társá- dalmi munkás	
1. Atommag Kutató Intézet	52 903	3	—	1	—	4
2. Földrajztudományi Kutató Intézet	62 813	4	1	—	—	5
3. Irodalomtudományi Intézet	146 075	6	4	—	—	10
4. Központi Fizikai Kutató Intézet	156 448	12	1	1	—	14
5. Matematikai Kutató Intézet	51 174	3	—	—	—	3
6. Néprajzi Kutató Csoport	53 484	3	1	1	—	5
7. Történettudományi Intézet	100 389	6	2	—	—	8
8. Világgazdasági Kutató Intézet	68 267	11	7	—	—	18
9. Zenetudományi Intézet	132 734	2	4	—	—	6
Összesen:	824 287	50	20	3	—	73

20 000 könyvtári egységen felüli könyvtárak

	állomány	személyi ellátottság				összesen
		főfog- lalko- zású	nem rész- munka- idős	főfoglalkozási megbí- zási díjas	társasági munkás	
1. Állam- és Jogtudományi Intézet	42 902	3	—	—	—	3
2. Csillagászati Kutató Intézet	30 561	1	—	—	—	1
3. Filozófiai Intézet	20 632	2	1	—	—	3
4. Filozófiai Intézet Lukács Archivum és Könyvtár	31 239	5	—	5	—	10
5. Geodéziai és Geofizikai Kutató Intézet	30 460	3	1	—	—	4
6. " Szeizmológiai Osztály						
7. Közgazdaságtudományi Intézet	44 557	11	1	4	—	16
8. Központi Kémiai Kutató Intézet	35 845	3	2	—	—	5
9. Magyar Földrajzi Társaság	36 326	1	1	—	—	2
10. Művészettörténeti Kutató Csoport	38 448	2	—	—	—	2
11. Növényvédelmi Kutatóintézet	22 492	1	2	1	—	4
12. Nyelvtudományi Intézet	34 778	3	1	—	—	4
13. Régészeti Intézet	37 105	5	1	—	—	6
14. Regionális Kutatások Központja Dunántúli Tudományos Intézet	35 743	3	1	—	—	4
15. Számítástechnikai és Automatizálási Kutató Intézet, Kende u.	30 092	4	1	—	—	5
16. Szegedi Biológiai Központ	22 856	4	1	—	—	5
17. Talajtani és Agrokémiai Kutató Intézet	28 826	3	1	—	—	4
Összesen:	522 862	54	14	10	—	78

10 000 könyvtári egységen felüli könyvtárak

	állomány	személyi ellátottság				összesen
		főfog- lalko- zású	nem főfoglalkozású rész- munka- idős	megbi- zási díjas	társ- dalmi munkás	
1. Csillagászati Kutató Intézet Napfizikai Obszervatóriuma	10 256	—	—	—	2	2
2. Izotóp Intézet	16 082	1	—	—	—	1
3. Kísérleti Orvostudományi Kutató Intézet	17 218	1	2	—	—	3
4. Mezőgazdasági Kutatóintézet	19 555	2	2	—	—	4
5. Műszaki Fizikai Kutató Intézet	19 468	3	—	—	—	3
6. Ökológiai és Botanikai Kutató Intézet	11 142	1	—	—	—	1
7. Pszichológiai Intézet	16 786	2	—	—	—	2
8. Számítástechnikai és Automatizálási Kutató Intézet, Victor Hugó u.	15 539	6	—	—	—	6
9. Szociológiai Kutató Intézet	11 235	1	—	—	—	1
Összesen:	137 281	17	4	—	2	23

5 000 könyvtári egységen felüli könyvtárak

	állomány	személyi ellátottság				összesen
		főfog- lalko- zású	nem rész- munka- idős	főfoglalkozású megbí- zási díjas	társ- dalmi munkás	
1. Állatorvostudományi Kutató Intézet	6 822	1	—	—	—	1
2. Balatoni Limnológiai Kutatóintézet	6 532	2	1	—	—	3
3. Bányászati Kémiai Kutatólaboratórium	6 135	1	—	—	—	1
4. Ipargazdaságtani Kutatócsoport	5 131	1	—	—	—	1
5. Magyar Numizmatikai Társulat	9 038	1	—	—	—	1
6. Műszaki Kémiai Kutató Intézet	8 286	1	—	—	—	1
7. Műszerügyi és Méréstechnikai Szolgálat	5 004	2	1	—	—	3
8. Regionális Kutatások Központja Alföldi Csoport	9 946	—	1	—	1	2
9. Szegedi Biológiai Központ Enzimológiai Intézet	7 778	1	—	—	—	1
10. Természettudományi Kutató- laboratóriumok	5 851	1	1	—	—	2
Összesen:	70 523	11	4	—	1	16

5 000 könyvtári egységen aluli könyvtárak:

	állomány	személyi ellátottság				összesen
		főfog- lalko- zású	nem rész- munka- idős	főfoglalkozású megbí- zási díjas	társ- dalmi munkás	
1. Közgazdaságtudományi Intézet Közgazdasági Információs Szolgálat	—	—	1	—	—	1
2. Közgazdaságtudományi Intézet Ökonometriai Laboratórium	647	—	—	—	1	1
3. Kutatásszervezési Intézet	3 907	1	1	—	—	2
4. Ökológiai és Botanikai Kutató Intézet Magyar Dunakutató Állomás	3 462	—	—	—	2	2
5. Természettudományi Kutató- laboratóriumok Geokémiai Kutatólaboratórium	3 583	—	1	—	—	1
Összesen:	11 599	1	3	—	3	7

8.5 Nemzetközi kiadványcsere

1986-ban 5044 külföldi partnertől 15 351 könyvtári egység érkezett. Az MTA 50 intézeti könyvtára közül 35 könyvtár 28 568 kiadvánnyal vett részt a cserében az alábbi részletezés szerint:

Társadalomtudományi könyvtárak:

	Cserepartnerek száma	küldött könyvtári egységek	kapott könyvtári egységek
Állam- és Jogtudományi Intézet	81	131	79
Filozófiai Intézet	2	5	5
” ” Lukács Archivum és Könyvtár	17	97	59
Ipargazdaságtani Kutató Csoport	93	106	122
Irodalomtudományi Intézet	7	13	37
Közgazdaságtudományi Intézet	200	650	1 123
” Közgazd. Információs Szolg.	3	17	8
” Ökonometriai Laboratórium	—	—	—
Kutatásszervezési Intézet	1	7	24
Magyar Numizmatikai Társulat	71	151	91
Művészettörténeti Kutató Csoport	130	127	272
Néprajzi Kutató Csoport	475	510	711
Nyelvtudományi Intézet	5	12	5
Pszichológiai Intézet	6	24	11
Régészeti Intézet	415	956	553
Regionális Kutatások Központja Dunántúli Tudományos Intézet	56	1	49
Regionális Kutatások Központja Alföldi Csoport	—	—	—
Szociológiai Kutató Intézet	—	—	—
Történettudományi Intézet	131	1 535	952
Világgazdasági Kutató Intézet	944	18 555	2 156
Zenatudományi Intézet	56	155	—
Összesen:	2 693	23 052	6 217

Természettudományi könyvtárak:

	Cserepartnerek száma	küldött könyvtári egységek	kapott
Állatorvostudományi Kutató Intézet	—	—	—
Atommag Kutató Intézet	154	1 726	1 469
Balatoni Limnológiai Kutatóintézet	39	—	39
Bányászati Kémiai Kutatólaboratórium	—	—	—
Csillagászati Kutató Intézet	397	1 191	152
» Napfizikai Observatórium	376	453	97
Földrajztudományi Kutató Intézet	204	304	254
Geodéziai és Geofizikai Kutató » Szeizmológiai Osztály	154	490	306
Izotóp Intézet	6	8	10
Kísérleti Orvostudományi Intézet	1	4	1
Központi Fizikai Kutató Intézet	301	—	5 964
Központi Kémiai Kutató Intézet	—	—	—
Magyar Földrajzi Társaság	247	251	317
Matematikai Kutató Intézet	184	194	230
Mezőgazdasági Kutató Intézet	—	—	—
Műszaki Fizikai Kutató Intézet	5	26	78
Műszaki Kémiai Kutató Intézet	4	35	6
Műszerügyi és Méréstechnikai Szolgálat	—	—	—
Növényvédelmi Kutató Intézet	—	—	—
Ökológiai és Botanikai Kutató Intézet	6	11	14
» Magyar Dunakutató Állomás	—	—	—
Számítástechnikai és Automatizálási Kutató Intézet Victor Hugó u.	50	600	48
Számítástechnikai és Automatizálási Kutató Intézet Kende u.	—	—	—
Szegedi Biológiai Központ	—	—	—
» Enzimológiai Intézet	—	—	—
Talajtani és Agrokémiai Kutató Intézet	221	221	147
Természettudományi Kutatólaboratóriumok	—	—	—
Természettudományi Kutatólaboratóriumok Geokémiai Kutatólaboratórium	2	2	2
Összesen:	2 351	5 516	9 134

8.6 Olvasó- és állományforgalom

Társadalomtudományi könyvtárak:

	beiratkozott olvasók	könyvtár- látogatók	kölcsönzött dokumentumok	helyben használt
Állam- és Jogtudományi Intézet	139	8 612	16 800	36 000
Filozófiai Intézet	419	3 510	4 798	1 555
” Lukács Archivum és Könyvtár	96	460	596	1 015
Ipargazdaságtani Kutató Intézet	21	1 013	3 372	1 097
Irodalomtudományi Intézet	212	4 626	6 247	3 530
Közgazdaságtudományi Intézet	253	2 954	2 030	10 000
” Információs Szolgálat	—	—	—	—
” Ökonometriai Labor	—	—	—	—
Kutatásszervezési Intézet	—	30	—	—
Magyar Numizmatikai Társulat	448	1 850	—	12 000
Művészettörténeti Kutató Csoport	55	210	1 700	7 000
Néprajzi Kutató Csoport	—	970	11 000	10 000
Nyelvtudományi Intézet	130	—	—	—
Pszichológiai Intézet	102	3 775	3 941	7 322
Régészeti Intézet	81	1 790	2 875	7 210
Regionális Kutatások Központja Dunántúli Tudományos Intézet	80	25	2 000	150
” Alföldi Csoport	—	—	—	—
Szociológiai Kutató Intézet	72	83	1 820	320
Történettudományi Intézet	348	—	15 605	—
Világgazdasági Kutató Intézet	171	—	2 937	5 585
Zenetudományi Intézet	66	1 968	685	3 867
Összesen:	2 693	31 876	76 406	106 651

Természettudományi könyvtárak

	beiratkozott olvasók	könyvtár- látogatók	kölcsönzött dokumentumok	helyben használt
Állatorvostudományi Kutatóintézet	—	—	656	—
Atommag Kutató Intézet	249	9 343	1 681	—
Balatoni Limnológiai Kutatóintézet	—	50	—	—
Bányászati Kémiai Kutatólaboratórium	—	—	624	—
Csillagászati Kutató Laboratórium	24	—	180	—
» Napfizikai Obszervatórium	—	—	—	—
Földrajztudományi Kutató Intézet	267	1 602	2 662	—
Geodéziai és Geofizikai Kutató Intézet	83	3 980	1 564	3 403
» Szeizmológiai Osztály	—	—	—	—
Izotóp Intézet	—	1 000	2 500	4 000
Kísérleti Orvostudományi Kutató Intézet	53	2 860	1 640	8 600
Központi Fizikai Kutató Intézet	1 412	15 877	10 070	12 655
Központi Kémiai Kutató Intézet	256	—	—	—
Magyar Földrajzi Társaság	—	209	325	346
Matematikai Kutató Intézet	617	7 700	1 760	16 500
Mezőgazdasági Kutató Intézet	105	—	—	—
Műszaki Fizikai Kutató Intézet	250	—	1 685	—
Műszaki Kémiai Kutató Intézet	121	—	—	—
Műszerügyi- és Méréstechnikai Szolgálat	57	160	1 850	320
Növényvédelmi Kutatóintézet	—	7 200	4 600	25 600
Ökológiai- és Botanikai Kutató Intézet	—	—	900	—
» Magyar Dunakutató Állomás	—	—	300	—
SZTAKI Victor H. u.	—	6 400	2 541	15 000
SZTAKI Kende u.	452	3 850	2 810	11 500
Szegedi Biológiai Központ	377	—	—	—
» Enzimológiai Intézet	—	3 793	276	8 958
Talajtani és Agrokémiai Kutató Intézet	94	3 052	3 800	10 475
Természettudományi Kutató- laboratóriumok	150	50	3 400	—
» Geokémiai Kutatólaboratórium	—	10	—	40
Összesen:	4 567	67 136	45 824	117 037

9. REPROGRÁFIAI SZOLGÁLTATÁSOK

9.1 Fototechnikai szolgáltatások

	1985	1986
Felvételek száma		
mikrofilm	119 242	123 470
kisfilm	1 250	1 152
6x6 vagy 9x12 cm felvétel	67	130
	120 559	124 752
Másolatok száma		
mikrofilm-másolat (m)	4 414	4 829
fotokópia (nagyítás) (db)	7 456	6 356
elektrosztatikus nagyítás (db)	11 651	12 939

9.2 XEROX gyorsmásolat

Megoszlás az előállítás technikája szerint:

IBM II géppel készült	117 786 db	75 851 db
IBM III géppel készült	461 724 db	421 148 db
Fólia	3 610 db	2 210 db
ROTO géppel készült	398 122 db	236 120 db
Lumoprint gépekkel készült	105 303 db	113 506 db
Összesen:	1 086 545	848 835 másolat

10. KIADVÁNYOK BIBLIOGRÁFIÁJA

Rózsa György: „Tudományok és művészségek szeretete...” Írások az MTA Könyvtáráról. Bp. 1986. MTAK. 166 p.

(MTA Könyvtárának Közleményei. 16.)

Csapodi Csaba: Catalogus collectionis codicum latinorum et graecorum. Bp. 1985. MTAK. 283 p. 18 t.

(MTA Könyvtára Kézirattárának Katalógusai. 16.)

Marth Hildegárd: Dutka Ákos kéziratos hagyatéka. Bp. 1986. MTAK. 169 p.

(MTA Könyvtár Kézirattárának Katalógusai. 17.)

Az 1954–1955-ben feldolgozott kéziratok katalógusa. Ms 1–Ms 300. Bp. 1986. MTAK. 424 p.

(MTA Könyvtár Kézirattárának Katalógusai. 18.)

Varga András: Magyarországi magánkönyvtárak. 1.köt. Bp. 1986. MTAK. 259 p.

Pócs Éva: Magyar rólvasások. 2.köt. Bp. 1986. MTAK. 341–730 p.

Staud Géza: A magyarországi jezsuita iskolai színjátékok forrásai. 2.köt. Bp. 1986. MTAK. 472 p.

Rol naucsnoj informacii v oszuscsesztvlenii szocialno-ekonomicseszkoi i ideologicseszkoi funkcij obscsesztvneniuh nauk. Materialü 3. Naucsnoj Konferencii MISZON, Budapest, 23–25 Maja 1985 g. Bp. 1986. MTAK – MISZON. 232 p.

Rózsa György: Dvorec Vengerszkoi Akademii Nauk. Bp. 1986. MTAK. 41 p. 50 t.

Simon Róbert: Ignác Goldziher. His life and scholarship as reflected in his works and correspondence. Budapest–Leiden, 1986. MTAK – Brill. 457 p.*

MTA Könyvtár 1985. évi beszámoló jelentése és 1986. évi programja. Bp. 1986. MTAK. 91 p.

Publications of the Library of the Hungarian Academy of Sciences. Bp. 1986. MTAK. 22 p.

Sebestyén György: Nemzetközi integrációs törekvések és ezek akadályai a társadalomtudományi információs rendszerek nyelvi rendszereiben. Bp. 1986. MTAK. 11 p. (Kandidátusi Értekezések Tézisei).

Vargyas Péter: Babilónia ártörténete az 1. évezredben. Bp. 1985. MTAK. 8 p. (Kandidátusi Értekezések Tézisei).

Kutatás-Fejlesztés, 4/26/. 1986. 1,2,3–4,5,6. szám.

MTA Könyvtár Új Külföldi Gyarapodásainak Jegyzéke, 1985/4, 1986/1–2.

ECSSID Bulletin, 1985/4, 1986/1–2, 1986/3. szám.

HungInfo – Próbaszám.

Analecta Linguistica, 1985/2, 1986/1, 2. szám.

Scientometrics, 1986.*

A Könyvtár kiadásában megjelent munkák nyomdai ívszáma:

/-gal jelzett kiadvány ívszámát az adat nem tartalmazza./*

	1985	1986
összesen:	429,8 nyomdai ív	381** nyomdai ív
ebből:		
saját szerkesztésű és nyomású	274,8	290,6
saját szerkesztésű, külső nyomású	63,1	52,4
külső szerkesztésű, saját nyomású	57,9	—
szellemi kiadású	34	38

*** /egy 3 kötetes mű nyomása félbe van, ennek az ívszámát az adat nem tartalmazza./*

Nyomdai teljesítmény oldalnyomásban:

	1985	1986	
összesen:	2 419 320	1 892 980**	oldalnyomás
ebből MTAK Könyvtár kiadványai:	1 047 740	916 480	oldalnyomás
Kult. főirány kiadványai:	1 147 200	828 000	oldalnyomás
üzviteli nyomtatványok:	224 380	148 000	oldalnyomás

11. NEMZETKÖZI KAPCSOLATOK**11.1 Külföldi kiküldetések, tanulmányutak**

O r s z á g	Kiküldetési alkalmak száma	Napok száma
Ausztria	5	80
Bulgária	2	12
Csehszlovákia	3	11
Dánia	1	8
Egyesült Államok	1	9
Finnország	3	18
Franciaország	3	95
Izrael	1	16
Japán	1	30
Jugoszlávia	3	21
Kanada	1	7
Kína	3	156
NDK	8	225
NSZK	6	39
Norvégia	1	9
Panama	1	94
Svédország	1	7
Svájc	1	7
Szovjetunió	3	35
Törökország	1	25
	49	904

Összesen 26 fő, 49 kiküldési alkalommal, 904 napot töltött 20 különböző országban, részben akadémiai finanszírozással, részben részleges akadémiai támogatással vagy pedig külföldi meghívással.

11.2 Külföldi kutatók és látogatók

Abbaszadeh, M.	protokollfőnök	Irán
Babenko, A. I.	történész	SZU
Badurová, A.	tud. munkatárs	Csehszlovákia
Bagon, D.	igazgató	Izrael
Barany, G.	egy. tanár	USA
Burgetova, J.	osztályvezető	Csehszlovákia
Bayartu, D.	irodalomtörténész	Kína
Böselt, M.	közgazdász	NDK
Branch, M.	egy. tanár	Anglia
Bürgel, T.	irodalomtörténész	NDK
Chattopadhyaya, A.	principális	India
Chiang, N. S.	egy. tanár	USA
Cho, S.	orientalista	Svédország
Czerwon, H. – J.	tud. munkatárs	NDK
Dabanovic, R.	ügyvezető	Anglia
Dannhauer, P. G.	orientalista	NSZK
Duit, F. J.	cégvezető	Ausztria
El-Said, M. E. M.	egy. tanár	Egyiptom
Evans, A. J.	könyvtárigazgató	Anglia
Evren, K.	államfő	Törökország
Farazi, A. A.	nagykövet	Irán
Fáj, A.	egy. tanár	Olaszország
Fogarassy, L.	könyvtáros	Csehszlovákia
Fukári, V.	tud. kutató	Csehszlovákia
Gadzsieva, N. Z.	turkológus	SZU
Găișteanu, E.	könyvtáros	Románia
Gherman, A. – M.	tud. kutató	Románia
Genée, P.	orvos	Ausztria
Gertenbach, D.	kutató	NDK
Geyr, G.	egy. hallgató	NSZK
Glück, E. V.	történész	Románia
Gosztonyi, P.	történész	Svájc
Hejnic, J.	tud. kutató	Csehszlovákia
Herzer, M. G. P.	könyvtáros	NSZK
Higazi, M. F.	egy. tanár	Egyiptom
Huanzhang, H.	irodalomtörténész	Kína
Ivanov, V.	tud. kutató	SZU
Jakab, Gy.	irodalomtörténész	Románia
Kabdebo, T.	könyvtárigazgató	Irország
Komáromi, G.	orientalista	Kanada
Korotaj, K.	irodalomtörténész	Lengyelország
Kovách, M.	orientalista	Kanada
Kovács, F.	vegyésmérnök	Csehszlovákia
Koszicsenko, N. I.	főosztályvezetőh.	SZU
Kyszelica, F.	könyvtárigazgató	Csehszlovákia

Lanoutte, W.	könyvkiadó	USA
Le Calloch, B.	orientalista	Franciaország
Leydesdorf, L.	kutató	Hollandia
Liu Kui-li	irodalomtörténész	Kína
Nádasdi, I.	egy. tanár	Belgium
Nguyễn Duy Thông	igazgatóh.	Vietnam
Nikkien, J. O.	tud. kutató	Finnország
Nowak, J.	író	Lengyelország
Markovszka, D. D.	tud. kutató	Bulgária
Marpino, M. C. di	könyvtáros	Olaszország
Marraro, S. P.	mezőgazdász	Kuba
Massoud, A. A.	kutatásszervező	Egyiptom
Mendez, A.	kutató	Spanyolország
Millaud-Fohlen, J. B.	tud. kutató	Franciaország
Minshawy, A. M.	kutatásszervező	Egyiptom
Miyamoto, S.	kutató	Japán
Moussavi, M. M.	miniszterelnök	Irán
Möller, C.	levéltáros	NDK
Ohan, F.	aspiráns	Irak
Oren, I.	építész	Izrael
Oslansky, F.	tud. kutató	Csehszlovákia
Pathak, M. A. S.	orientalista	India
Pettrist, M. M.	egy. hallgató	NSZK
Péteri, Gy.	történész	Svédország
Pražák, R.	egy. tanár	Csehszlovákia
Püspöki Nagy, P.	történész	Csehszlovákia
Püschel, R.	mérnök	NDK
Rip, A.	kutató	Hollandia
Robertson, D.	egy. tanár	USA
Roth, E.	rabbi	Luxembourg
Saelen, K.	szociológus	Norvégia
Séd-Rajna, G.	művészettörténész	Franciaország
Smith, J. S.	egy. hallgató	Anglia
Sternberg, V. J.	tud. kutató	SZU
Syrovatka, M.	tud. tanácsadó	Ausztria
Schmidt, G.	egy. tanár	Ausztria
Schulze, B.	nyelvész	NDK
Szabó T. A.	nyelvész	Románia
Szumarokov, L. N.	igazgató	SZU
Tovmoszjan, M. E.	főmunkatárs	SZU
Vajda, G.	irodalomtörténész	Jugoszlávia
Van Vang Sem	tud. munkatárs	Vietnam
Zahradil, J.	könyvtárigazgató	Csehszlovákia

Összesen: 77 fő

12. MUNKATÁRSÁK TAGSÁGA ÉS KÖZREMŰKÖDÉSE TESTÜLETEK TEVÉKENYSÉGÉBEN

Apor Éva

MTA Orientalisztikai Bizottság
MTA Könyvtári Bizottság állandó meghívottja
Kőrösi Csoma Társaság választmányi tagja, vezetőségi tagja
Magyar Nyelvtudományi Társaság
Magyar Történelmi Társulat
Ókortudományi Társaság
Modern Filológiai Társaság

Balázs Péterné

Kutatás-Fejlesztés felelős szerkesztője
Scientometrics-News rovatának szerkesztője

Bánhegyi Zsolt

Magyar Könyvtárosok Egyesülete
Az „Analecta Linguistica” felelős szerkesztője

Bíró Júlia

Magyar Könyvtárosok Egyesülete

Braun Tibor

MTA Radioanalitikai Munkabizottság
Magyar Kémikusok Egyesülete, Radioanalitikai Munkabizottság elnöke
MTA Könyvtári Bizottság
TMB Interdiszciplináris Szakbizottság
Nemzetközi Atomenergia Ügynökség (IAEA) konzulense, szakértője
International Union of the History and Philosophy of Science,
Division of the History of Science – Executive Committee of the Commission on Publications
tagja
Journal of Radioanalytical and Nuclear Chemistry, Articles nemzetközi folyóirat
főszerkesztője
Journal of Radioanalytical and Nuclear Chemistry, Letters nemzetközi folyóirat szerkesztője
Scientometrics nemzetközi folyóirat szerkesztője
EASE (European Association of Science Editors)

Büky Béláné

Magyar Könyvtárosok Egyesülete

Csáki Éva

Kőrösi Csoma Társaság

Darabos Pál

OKT Osztályozási Szakbizottság

Ecsedy Lajosné

Magyar Könyvtárosok Egyesülete

F. Csanak Dóra

MTA I. Osztálya Könyvtártörténeti és Bibliográfiai Munkabizottság

MTA 18. századi Művelődéstörténeti Bizottság

MTA Irodalomtudományi Intézete 18. századi Munkaközössége

Magyar Irodalomtörténeti Társaság

Nemzetközi Magyar Filológiai Társaság

Wolfenbüttler Arbeitskreis für Geschichte des Buchwesens

Société Internationale d'Études du 18ième Siècle

Füredi Mihály

MTA Alkalmazott Nyelvészeti Munkabizottság

COLING'88 (a Budapesten megrendezendő XII. Nemzetközi Számítógépes Nyelvészeti Konferencia, angolul Computational Linguistics szervező bizottság)

Societas Linguisticae Europae

Neumann János Számítógéptudományi Társaság (Szövegfeldolgozási és Humán Alkalmazási Szakosztály)

Nyelvtudományi Társaság

Tudományos Ismeretterjesztő Társulat (Idegennyelvi Szakosztály)

Gerzsenyi Istvánné

Magyar Könyvtárosok Egyesülete

Hatos Géza

Magyar Történelmi Társulat tagja

Hay Diana

Magyar Orvostörténeti Társaság

Société Internationale d'Études du 18ième Siècle

Magyar Levéltárosok Egyesülete

Káldos János

MTA I. Osztálya Reneszánsz és Barokk Munkabizottsága

Kiss Sándorné

Magyar Könyvtárosok Egyesülete

Klein Ágnes

Magyar Kémikusok Egyesülete
MOTESZ Gyógyszerészeti Társaság

Kolthay Tiborné

Optikai, Akusztikai és Filmtechnikai Egyesület, Mikrofilm Szakcsoport

Körösiné Merkl Hilda

Modern Filológiai Társaság
Állami Nyelvvizsga Bizottság

Körmendy Kinga

Magyar Könyvtárosok Egyesülete
Ökortudományi Társaság

Láng Klára

Optikai, Akusztikai és Filmtechnikai Egyesület, Mikrofilm Szakcsoport

Madarasy Béláné

Magyar Könyvtárosok Egyesülete

Marth Hildegard

Modern Filológiai Társaság Spanyol-Portugál Szakosztálya

Markovitsné Kondor Viktória

Magyar Történelmi Társulat

Mokányné Nagy Katalin

Magyar Nyelvtudományi Társaság
Nemzetközi Magyar Filológiai Társaság
Észt Anyanyelvi Társaság (Tartu)

Murányi Lajos

Magyar Könyvtárosok Egyesülete

N. Abaffy Csilla

Magyar Nyelvtudományi Társaság

Németh Éva

Tudományos Ismeretterjesztő Társulat

Pesthy Mónika

Ökortudományi Társaság

Pétervári Lászlóné

Magyar Könyvtárosok Egyesülete Társadalomtudományi Szekciójának vezetőségi tagja
MTA Textológiai Bizottság titkára

Rejtő István

MTA Könyvtári Bizottság titkára
MTA Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya, Textológiai Bizottság
MTA Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya, Sajtótörténeti Munkabizottság
Magyar Irodalomtörténeti Társaság
Magyar Újságírók Szövetsége
Magyar Könyvszemle szerkesztőbizottságának tagja
Magyar Tudomány szerkesztője

Ritoók Zsigmondné

MTA I. Osztálya Könyvtörténeti és Bibliográfiai Munkabizottsága
MTA I. Osztálya Reneszánsz és Barokk Munkabizottsága
MTA Művelődéstörténeti Bizottsága
Egyházi Könyvtárak Felügyeletibizottsága
Nemzetközi Magyar Filológiai Társaság
Ókortudományi Társaság

Rózsa György

MTA Könyvtári Bizottság
ECSSID Executive Committee tagja, az Editorial Board elnöke, a Bulletin főszerkesztője
Kutatás-Fejlesztés főszerkesztője
TKB-MM Társadalomtudományi Információs Munkacsoport elnöke
Magyar UNESCO Bizottság
MISZON Rendszertanács magyar képviselője
Országos Könyvtárügyi Tanács tagja
Kulturális és történelmi emlékeink feltárása, nyilvántartása és kiadása c. kutatási főirány
Koordináló Tanács tagja
Magyar ENSZ Társaság Intéző Bizottság
MTA MSZMP Kutáspolitikai Munkabizottság tagja

Rozsonдай Béláné

Magyar Könyvtárosok Egyesülete
Ókortudományi Társaság
Papír- és Nyomdaipari Műszaki Egyesület Restaurátor szakosztálya
OKT Állományvédelmi Szakbizottsága

Schubert András

Magyar Biofizikai Társaság elnökségi tagja

Sebestyén György

Magyar Könyvtárosok Egyesülete Nemzetközi Kapcsolatok Bizottsága

Magyar Könyvtárosok Egyesülete Társadalomtudományi Szekciója
MTA Bibliológiai Munkacsoport titkára

Somlai György

Kőrösi Csoma Társaság választmányi tagja
Kőrösi Csoma Memorial Symposium Nemzetközi Állandó Bizottság titkára

Sz. Garai Judit

Magyar Könyvtárosok Egyesülete

Szakács Gyuláné

Magyar Könyvtárosok Egyesülete

Tarcsai Mihályné

Optikai, Akusztikai és Filmtechnikai Egyesület, Mikrofilm Szakcsoport

Telcs András

Bolyai János Matematikai Társulat

Telegdy-Kováts Magda

Magyar Kémikusok Egyesülete

Tibay Andrea

Magyar Könyvtárosok Egyesülete
Szabó Ervin Kör

Tőkés László

Optikai, Akusztikai és Filmtechnikai Egyesület, Mikrofilm Szakcsoport tagja
MSZH Mikrofilmezést Szabványosító Szakbizottság

Vargyas Péter

Ökörtudományi Társaság
Kőrösi Csoma Társaság

Vidámi Istvánné

Magyar Könyvtárosok Egyesülete

Vitályos László

Magyar Könyvtárosok Egyesülete

Wojtilla Gyula

Asiatic Society of Bengal
Linguistic Society of India

Kőrösi Csoma Társaság választmányi tagja
Ökortudományi Társaság

Zsindely Sándor

International Committee for Studies of Bauxites Alumina and Aluminium (ICSOBA)

13. MUNKATÁRSÁK PUBLIKÁCIÓI

Babus Antal

Mi az alkotás? Előadás. Heurisztikai konferencia, Varsó, 1986. szept.

Biróné Vasvári Lilian

The publication databank of the Hungarian Academy of Sciences. (Poszter.)

(Társszerzők: Schubert A., Karsai Hné, Telcs A.)

DATABASE'86, Prága, Csehszlovákia, 1986. okt. 8–10.

Braun Tibor

Relative indicators of publication output and citation impact of European physics research 1978–1980. (Társszerzők: Schubert A., Glänzel W.)

= Czechoslovak Journal of Physics, B36, 1986. 126–129. p.

Approaches to the top advances in analytical chemistry, 1935–1985.

= Fresenius' Zeitschrift für Analytische Chemie, 323. 1986. 105–111. p.

Crystal hydration and vacancy enhanced isotopic exchange reactions in heterogeneous solid-liquid systems.

= Journal of Radioanalytical and Nuclear Chemistry, Letters, 105. 1986. 29–36. p.

Preconcentration of traces of radionuclides and elements with foamed polyurethane sorbents in the analysis of environmental samples. (Társszerző: Palágyi S.)

= Rádiaktivita a Životné Prostredie, 9. 1986. 137–162. p.

Charting the trends in nuclear techniques for analysis of inorganic environmental pollutants.

= Radioisotopes, 35. 1986. 391–398. p.

Relative indicators and relational charts for comparative assessment of publication output and citation impact. (Társszerző: Schubert A.)

= Scientometrics, 9. 1986. 281–291. p.

Heterogeneity effects in direct XRF analysis of traces of heavy metals preconcentrated on polyurethane foam sorbents. (Társszerzők: Török Sz., Van Dyck, P., Van Grieken, R.)

= X-Ray Spectrometry, 15. 1986. 7–11. p.

Válogatás Braun Tibor tudományos cikkeiből. Összefoglaló kötet kínai nyelven. 257 oldal. Szerkesztő: Song Ji. Pekíngi Tudománytani Központ, Peking, 1986.

Charting the Trends in Nuclear Techniques for Analysis of Inorganic Environmental Pollutants. Előadás. IAEA Consultants Meeting on Nuclear Techniques for the Analysis of Environmental Samples, Karlsruhe, NSZK, 1986. február 19–21.

Pragmatic Scientometrics in a Small Country. Szeminárium. Meghívott előadássorozat, China Institute of Science of Science, Peking, 1986. március 12–15.

Scientometric Research in Hungary. Szeminárium. Meghívott előadássorozat, Sanghai Institute of Science, Sanghai, 1986. március 18–20.

The Computerized Science Information System and Service at the Hungarian Academy of Sciences. Előadás. Academia Sinica Központi Könyvtára, Peking, 1986. március 20.

Determinacion de Microelementos en Muestras Biologicas por Activacion Neutronica. Separacion de Na-24 por Intercambio Isotopico. Előadás. Centro de Investigaciones con Tecnicas Nucleares, Universidad de Panama, Ciudad de Panama, Panama, 1986. július 1.

Desarrollo de las Tecnicas de Analisis Instrumental. La Posicion y la Importancia de las Tecnicas Nucleares. Előadás. Centro de Investigaciones con Tecnicas Nucleares, Universidad de Panama, Ciudad de Panama, Panama, 1986. július 8.

Tecnicas Instrumentales en el Analisis de la Contaminacion Ambiental. Előadás. Centro de Investigaciones con Tecnicas Nucleares, Universidad de Panama, Ciudad de Panama, 1986. július 15.

Statistical Evaluation of Recorded Knowledge in Nuclear and Other Instrumental Analytical Techniques. Előadás. IAEA Advisory Group Meeting on Comparison of Nuclear Analytical Methods with Competitive Methods, Oak Ridge, USA, 1986. október 3–7.

F. Csanak Dóra

Ünnepek és hétköznapiak egy debreceni családban.

= A debreceni Déri Múzeum Évkönyve 1983–84. Debrecen, 1985. 143–166. p.

Le voyage d'études comme couronnement de l'éducation. Colloque Belgo-hongrois. Bp. 1986. szept. 27. Előadás.

Füredi Mihály

Vowel frequency in Hungarian.

= Nyelvpedagógiai írások. 8.köt. Bp. 1986. MK Közgazd. Egy. 200–212. p.

Összesített adatok a szépprózai gyakorisági szótárról. (Igék és igezármazékok.)

= Magyar Nyelv, 82. 1986. 2. 190–198. p.

Szavaink toplistája.

= Háttér, 17. 1986–1987. 1. 7. p.

A linguistic data base for the Hungarian lexicography. Hungarológiai Kongresszus. Bécs, 1986. szept. 1–5. Előadás.

Glänzel Wolfgang

Mean response time. A new indicator of journal citation speed with application to physics journals. (Társszerző: Schubert A.)

= Czechoslovak Journal of Physics, B36. 1986. 121–125. p.

Relative indicators of publication output and citation impact of European physics research 1978–1980. (Társszerzők: Braun T., Schubert A.)

= Czechoslovak Journal of Physics, B36. 1986. 126–129. p.

Characterization theorem for Pearson-type distributions. Előadás. 6th Pannonian Symposium on Mathematical Statistics, Bad Tatzmannsdorf, Ausztria, 1986. szept. 14–20.

Wahrscheinlichkeitsmetrie. (Poszter.) (Társszerző: Schubert A.) 6th Pannonian Symposium on Mathematical Statistics, Bad Tatzmannsdorf, Ausztria, 1986. szept. 14–20.

Frequency distributions in scientometrics and bibliometrics. A microcomputer oriented approach. Előadás. (Társszerző: Schubert A.) 2nd International Conference on the Application of Microcomputers in Information, Documentation and Libraries, Baden-Baden, NSZK, 1986. márc. 17–21.

Cross-national comparison of scientometric indicators. Előadás. (Társszerzők: Braun T. és Schubert A.) Information Research. Research Methods in Library and Information Science, Dubrovnik, Jugoszlávia, 1986. máj. 19–24.

Huszár Ágnes

A rádió és a televízió beszélt nyelvének mondattana.

= Nyelvészet és tömegkommunikáció. 2.köt. Bp. 1985. TKK. 73–117. p.

A mondat aktuális tagolása és tanítása.

= Program az anyanyelvi nevelés továbbfejlesztésére. Szerk. Szende Aladár. Bp. 1986. Tankönyvkiadó. 239–256. p.

Karsai Henrikné

The Publication Databank of the Hungarian Academy of Sciences. (Poszter.) (Társszerzők: Schubert A., Biróné, Telcs A.) DATABASE'86, Prága, Csehszlovákia, 1986. okt. 8–10.

Katkó Istvánné

Alumíniumipari nagyvállalatok publikációs és innovációs aktivitásának vizsgálata. (Társszerzők: Bujdosó E., Csanády E.)

= Magyar Alumínium, 22. 1985. (11–12), 385–391. p.

Klein Ágnes

Számítógépes szakirodalmi információ-szolgáltatások az MTA Könyvtárában. Előadás. Kertészeti Egyetem, 1986. nov. 12.

Kőrösi Andrásné

Norvég irodalmi szöveggyűjtemény. Egy. jegyzet. Bp. 1986. Tankönyvkiadó. 366 p.

Világirodalmi Lexikon – 3 szócikk.

Körmendy Kinga

Literátusok, magiszterek, doktorok az esztergomi káptalanban.

= Művelődéstörténeti tanulmányok a magyar középkorból. Szerk. Fügedi Erik. Bp. 1986. Gondolat. 176–202. p.

M. Kondor Viktória

Varga Sándor: A magyar könyvkiadás és könyvkereskedelem 1945–1957. Bp. 1985. Könyvismertetés.

= Magyar Tudomány, 31. 1986. 6. 495–496. p.

Mokányné Nagy Katalin

Nabljudenija nad lekszikoj zsvotnovodsztva vengerszkih jazükovüh osztrovkov vosztocsnogo Zakarpatya. I.

= Szovetszkoe Finno-ugrovedenie, XXII. 3. 214–219. p.

Pálfalvy Lajos

A magyar Gombrowicz-kritika kezdetei. (1960–1984).

= A lengyel nyelv és irodalom magyarországi kutatásairól. Bp. 1986. Lengyel Kultúra. 316–332. p.

Kalandok Gombrowicz novelláiról.

Hungaro-Polonica. Tanulmányok a magyar-lengyel történelmi és irodalmi kapcsolatok köréből. Bp. 1986. MTA Irod. tud. I. 203–208. p.

A paródia lehetőségei. Gombrowicz és Esterházy.

= Életünk, 1986. 5. 467–474. p.

Pesthy Mónika

Galilei, Galileo: Matematikai érvelések és bizonyítások két új tudományág, a mechanika és a mozgások köréből. Jegyzeteket készítette Gazda István és —. Bp. 1986. Európa. 399 p.

Pindaros.

= Világirodalmi Lexikon. 10.köt. Bp. 1986. Akad. K. 570–573. p.

Ritoók Zsigmondné

Erasmus és a 16. századi magyar értelmiség. MTA Egyháztörténeti Munkabizottság Erasmus-émlékülése, 1986. aug. 22. Előadás.

Erasmus und die ungarischen Intellektuellen. Wolfenbüttler Arbeitskreis für Renaissanceforschung jubileumi kollokviuma, 1986. nov. 3–5. Előadás.

Rózsa György

2. Rol' Biblioteki VAN v razvitii informacii po obcsesztvennüm naukam v Vengrii.

= Mezdunarodnaja informacionnaja szisztema po obcsesztvennüm naukam szocialiszticeszkih sztran: itogi i perszpektivü dejatel'noszti. (K 10-letiju MISZON). Moszkva, 1986. MISZON. 54–65. p.

Dejatel'noszt' VNO MISZON v mezdunarodnüh naucsüh organizacijah po problemam informacii. (Társszerzők: Sz. Gabrovszka, M. Sz. Pal'nikov, P. M. Capenko.)

= Mezdunarodnaja informacionnaja szisztema po obcsesztvennüm naukam szocialiszticeszkih sztran: itogi i perszpektivü dejatel'noszti. (K 10-letiju MISZON). Moszkva, 1986. MISZON. 165–184. p.

Informacija po obszesztvennüm naukam i ee material'no-duhovnoe okruzsenie. (Vsztupitel'naja recs'.)

2. = Rol' naucsnoj informacii v oszucsesztvlenii szocial'no-ekonomicsszkoj i ideologicseszkoj funkcij obszesztvennüh nauk. Materialü Tret'ej Naucsnoj Konferencii MISZON, Budapest, 23–25 Maja 1985 g. Budapest, 1986. MISZON. 19–22. p.

Zakljucsitel'noe szlovo na Tret'ej Naucsnoj Konferencii MISZON, 25 Maja 1985 goda, Budapest.

= Rol' naucsnoj informacii v oszucsesztvlenii szocial'no-ekonomicsszkoj i ideologicseszkoj funkcij obszesztvennüh nauk. Materialü Tret'ej Naucsnoj Konferencii MISZON, Budapest, 23–25 Maja 1985 g. Budapest, 1986. MISZON. 224–225. p.

Pour des recherches internationales comparées en matière de bibliologie. Colloque bilatéral franco-hongrois de bibliologie sur „L' Écrit face aux nouvelles technologies”, Budapest, 4–7 décembre 1985.

= Schéma et Schématisation, 1986. No. 24. 78–79. p.

3. Vai tró của thông tin khoa học trong việc thực hiện các chức năng to tuong và kinh tế – xã hội của các khoa học Xã hội. [A tudományos információ szerepe a társadalomtudományok társadalmi-gazdasági és ideológiai funkciójának megvalósításában.]

= Thông tin Khoa Học Xã Hội, 1985. 7. 56–58. p.

„Tudományok és művészetek szeretete . . .” Írások az MTA Könyvtáráról. Bp. 1986. MTAK. 166 p. (MTA Könyvtárának Közleményei. 16.)

3. Az MTA publikációs stratégiájáról.

= Magyar Tudomány, 1986. 12. 996–999. p.

3. Felhívás keringőre, avagy a könyvtári-információs tudományok a tudományos minősítésben. = Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 1986. 2. 60–67. p.

Tudományos információ. (Társszerző: Molnár Imre.)

= Kulturális kisenciklopédia. Bp. 1986. Kossuth K. 721–723. p.

Az Akadémiai Könyvtár 2000 felé. Beszélgetés Rózsa György főigazgatóval. Riporter: Kovács Dénes.

= Népszabadság, 1986. július 11. 6. p.

(26) Az információs rendszer fejlesztése.

= A tudományos kutatás és a műszaki fejlesztés infrastruktúrájának fejlesztését szolgáló elgondolások. A VII. ötéves tervben végrehajtandó feladatok. II. fejezet. Háttér-tanulmány. Készült az OMFB és az MTA munkabizottság keretében. Budapest, 1986. 17–25. p. *... a köznevelési és kulturális minisztériumok között.*

Gömbös Ervin: Informatika és hatalom. Bp. 1984. Stat. K. 239 p. (Könyvismertetés.)

= Magyar Tudomány, 1986. 1. 84. p.

!2. A társadalomtudományi és természettudományi információpolitika. Előadás az „Információpolitika Magyarországon, a modern technika bevezetése és a nemzetközi együttműködés körülményei között” című, az UNESCO-OMIKK-SZTAKI szervezésében tartott szemináriumon, Bp. 1986. június 18. 6 p. gépírat. *... a köznevelési és kulturális minisztériumok között.*

!2. A szakirodalmi információ forrásairól. Előadás a Tudományos Minősítő Bizottság által az ösztöndíjasok számára rendezett tudományos továbbképző tanfolyamon. Bp. 1986. december 17.

... p. gépírat

Rozsonдай Marianne

Művészeti könyvkötések régen és ma. Kiállítás az Országos Széchényi Könyvtárban. Katalógus. (Társszerző: Szirmai János.) Bp. 1986. OSZK. 88 p.

Ungarische Einbände und ihre Erforschung. Deutsche Bücherei és a Pirkheimer Gesellschaft. Előadás, Lipcse, 1986. ápr. 29.

Lexikon des Gesamten Buchwesens. Bd. 1. Lief. 1. Stuttgart, 1985. – Szócikk.

Schubert András

Mean response time. A new indicator of journal citation speed with application to physics journals. (Társszerző: Glänzel W.)

= Czechoslovak Journal of Physics, B36. 1986. 121–125. p.

Relative indicators of publication output and citation impact of European physics research 1978–1980. (Társszerzők: Braun T., Glänzel W.)

= Czechoslovak Journal of Physics, B36. 1986. 126–129. p.

Magyarország helye a nemzetközi tudományos információforgalomban. (Társszerző: Telcs A.)

= Információ, Elektronika, 1986. 4. 192–200. p.

Publication potencial. An indicator of scientific strength for cross-national comparisons. (Társszerző: Telcs A.)

= Scientometrics, 9. 1986. 231–238. p.

Relative indicators and relational charts for comparative assessment of publication output and citation impact. (Társszerző: Braun T.)

= Scientometrics, 9. 1986. 293–304. p.

Quantitative studies of science. A current bibliography. No. 9.

= Scientometrics, 9. 1986. 293–304. p.

Wahrscheinlichkeitsmetrie. (Poszter.) (Társszerző: Glänzel W.) 6th Pannonian Symposium on Mathematical Statistics, Bad Tatzmannsdorf, Ausztria, 1986. szept. 14–20.

Frequency distributions in scientometrics and bibliometrics. Előadás. (Társszerző: Glänzel W.) 2nd International Conference on the Application of Microcomputers in Information, Documentation and Libraries, Baden-Baden, NSZK, 1986. márc. 17–21.

Cross-national comparison of scientometric indicators. Előadás. (Társszerzők: Braun T. és Glänzel W.) Information Research. Research Methods in Library and Information Science, Dubrovnik, Jugoszlávia, 1986. máj. 19–24.

The Publication Databank of the Hungarian Academy of Sciences. (Poszter.) (Társszerzők: Biróné Vasvári Lilian, Karsai Henrikné, Telcs A.)

DATABASE'86, Prága, Csehszlovákia, 1986. okt. 8–10.

Reaction kinetics of social phenomena. Előadás. Helsinki Műszaki Egyetem, Fizikai Kémia Tanszék; Helsinki, Finnország, 1986. nov. 24–28.

Sebestyén György

Magyar és francia szakemberek tanácskozása a bibliológiáról.

= Könyvtáros, 1986. 4. sz. 233–235. p.

Magyar-francia bilaterális bibliológia kollokvium Budapesten.

= Magyar Tudomány, 1986. 4. sz. 320–321. p.

A mai francia bibliológiai kutatás főbb tendenciái.

= Könyvtári Figyelő, 1986. 4. sz. 423–432. p.

A társadalomtudományi tájékoztatás főbb intézményei és testületei Franciaországban.

= Könyvtári Figyelő, 1986. 5. sz. 544–546. p.

Könyvtárgépesítés. Nemzetközi szakirodalmi szemle és piackutatás. Bp. 1986. 38 p. Gépírat.

Telcs András

Magyarország helye a nemzetközi tudományos információforgalomban. (Társszerző: Schubert A.)

= Információ, Elektronika, 1986. 4. 192–200. p.

Publication potential. An indicator of scientific strength for cross-national comparisons. (Társszerző: Schubert A.)

= Scientometrics, 9. 1986. 231–238. p.

The Publication Databank of the Hungarian Academy of Sciences. (Poszter.) (Társszerzők: Schubert A., Biróné, Karsainé.) DATABASE'86, Prága, Csehszlovákia, 1986. okt. 8–10.

Vargyas Péter

Babilónia ártörténete az i.e. 1. évezredben. Bp. 1986. MTAK. 8 p. (Kandidátusi Értekezések Tézisei.)

Az eblai kutatások mai helyzete.

= Egy ismeretlen ókori civilizáció, Ebla. Szerk. Ch. Bermant-M. Weitzman. Bp. 1986. Gondolat. 271–282. p.

A fizikai és a szellemi munka anyagi megbecsülése az ókori Mezopotámiában. Előadás. Kőrösi Csoma Társaság, 1986. márc. 11.

Polányi Károly és az archaikus gazdaság. Előadás. Magyar Néprajzi Társaság Etnológiai Szakosztálya, 1986. máj. 22.

Vitályos László

Ismeretlen Ady-vers 1901-ből. [Senki].

= Kritika, 1986. 8. 2–4. p.

A Külföldi Társadalomtudományi Kézírók országos gyarapodási jegyzék tíz éve (1975–1984).

= Könyvtári Figyelő, 1986. 5. 550–557. p.

Vekerdi László

Galileo Galilei: Matematikai érvelések és bizonyítások. Utószót írta —.

Bp. 1986. Európa. 331–363. p.

„Felelős kiadó: az MTA Könyvtárának főigazgatója.”

= Magyar Tudomány, 1986. 2. 162–167. p.

Benkő Samu: Őrszavak. Bukarest, 1984. Kriterion. 399 p. (Könyvismertetés).

= Tiszatáj, 1986. 2. 86–92. p.

Greza Ferenc: Németh László háborús korszaka. Bp. 1985. Szépirod. K. 501 p. (Könyvismer-tetés).

= Tiszatáj, 1986. 6. 59–67. p.

Wojtilla Gyula

Kasyapiyaksisukti: A Sanskrit work on agriculture. II.

= AOH, 39. 1985. 1. 85–136. p.

Hangerite Rabindranath. Ford. V. Ray. Kalikata, 1984. Navayug Pablisars. 76 p. 5 f.

Kaljánamalla: Anangaranga avagy a szerelmi játékok istenének színpada. Ford.: —. Bp. 1986. Medicina. 172 p.

Visnudharmah. Percepts for the workshop of Visnu. I. Ed. by R. Grünendahl. Wiesbaden, 1983.

= AO, XXXIV, 2–3. 392–393. p.

Some problems of the Sanskrit terminology of agriculture.

= Sanskrit and world culture SCHR. OR. 18. Berlin, 1986. 359–364. p.

Ackerbau in alten Indien. 1986. május 7. München. Egyetem. Előadás.

The date of the Kasyapiyaksisukti. 1986. május 29. Berlin, NDK Akadémia. Előadás.

14. A KÖNYVTÁRRÓL 1986-BAN MEGJELENT CIKKEK, KIADVÁNYISMERTETÉSEK

Rózsa György: „Tudományok és művészségek szeretete . . .” Írások az MTA Könyvtáráról. Bp. 1986. MTAK. 166 p.

Az Elnökség napirendjén: Az Akadémiai Könyvtár fejlesztése.

= Magyar Tudomány, 1986. 6. 490–491. p.

Az MTA Könyvtárának helyzete és fejlesztése. Az Elnökség 12/1986. számú határozata.

= Akadémiai Közlöny, 1986. 5. 120–121. p.

Az Akadémiai Könyvtár 2000 felé. Beszélgetés Rózsa György főigazgatóval. Riporter: Kovács Dénes.

= Népszabadság, 1986. júl. 11. 6. p.

Vekerdi László: „Felelős kiadó: az MTA Könyvtárának főigazgatója.”

= Magyar Tudomány, 1986. 2. 162–167. p.

Kovács Mária: Áttérés az új szabványokra az MTA Könyvtárban.

= Könyvtári Figyelő, 32. 1986. 6. 588–594. p.

Bíró Júlia: Információ a társadalomtudományok szolgálatában. A MISZON 3. tudományos konferenciájáról. Bp. 1985. máj. 23–25.

= Könyvtári Figyelő, 1986. 1. 84–90. p.

Bíróné Vasvári Lilian — Telcs András: Publikációs adatbank az MTA Könyvtárban.

= Könyvtári Figyelő, 1986. 2. 125–137. p.

Körmendy Kinga: Vörösmarty verskéziratok az egykori Széchenyi Múzeum anyagában.

= Irodalomtörténeti Közlemények, 1985. 2. 210–211. p.

Barti Mária: Sféra kompetence Archivu Maďarské Akademie Věd.
= Archivní Zprávy ČSAV, 1985. č. 16. 31–33. p.

Körmendy Adrienne: Ungarische Volksrepublik Archiv der Ungarischen Akademie der Wissenschaften. Literaturverzeichnis. Teil 4. 1976–1978. Leningrad-Budapest, 1985.

= Archive der Akademien der Wissenschaften der sozialistischen Länder. Literaturverzeichnis Lieferung 4. 1976–1978. Red.: B. V. Levsin. Leningrad, 1985. Nauka. 37–40. p.

Könyvritkaság gyűjtőknek. [A Párizsi Hóráskönyv fakszimile kiadásáról.]
= Magyar Hírlap, 1986. jan. 11.

Korszerű könyvtáráépülettel bővül az Akadémia. MTI Híradás. 1986. okt. 29. A híradást átveszik a napilapok.

Kiadványismertetések:

Wojtilla Gyula: Kőrösi Csoma Sándor szanszkrit-magyar szójegyzéke. Bp. 1984. MTAK. 90 p. (Keleti Tanulmányok. 6.)

Ism.: Renner Zsuzsanna = Magyar Tudomány, 1986. 4. 324–325. p.
Magyar Nemzet, 1986. febr. 13. 4. p.

Ecsedi Báthory István meditációi. Sajtó alá rend. Erdei Klára és Keveházi Katalin. Bp. 1984. MTAK. 217 p.

Ism.: Klaniczay Tibor = Wolfenbütteler Renaissance Mitteilungen, 9. 1985. 3. 129–131. p.
Vásárhelyi Judit = Irodalomtörténet, 1985. 3. 670–673. p.

Fráter Jánosné: Az Akadémiai Könyvtár iratai 1831–1949. Bp. 1984. MTAK. 255 p. (MTA Könyvtár Kézirattárának katalógusai. 14.)

Ism.: Tóth András = Irodalomtörténeti Közlemények, 1985. 3. 379–380. p.

Csapodi Csaba: A budai királyi palotában 1686-ban talált kódexek és nyomtatott könyvek. Bp. 1984. MTAK. 112 p. (MTA Könyvtárának Közleményei. 15.)

Ism.: Kerny Terézia = Ars Hungarica, 1986. 1. 141–142. p.
Ursula Winter = Zentralblatt für Bibliothekswesen, 1986. 10. 472. p.

Csapodi Csaba: Catalogus collectionis codicum Latinorum et Graecorum. Bp. 1985. MTAK. 283 p. XVIII t. (MTA Könyvtár Kézirattárának Katalógusai. 16.)

Ism.: Hermann Frodl = Biblos, 1986. 4. 402–403. p.
Új Könyvek, 1986. 15. sz.

Staud Géza: A magyarországi jezsuita iskolai színjátékok forrásai. 1.köt. 1561–1773. Bp. 1984. MTAK. 217 p.

Ism.: Tóth András = Irodalomtörténet, 1985. 3. 677–679. p.
Varga Imre = Irodalomtörténeti Közlemények, 1985. 3. 356–363. p.

Varga András: Magyarországi magánkönyvtárak. Bp. 1986. MTAK. 259 p.

Ism.: Új Könyvek, 1986. 27. sz.

Marth Hildegárd: Dutka Ákos kéziratos hagyatéka. Bp. 1986. MTAK. 169 p. (MTA Könyvtár Kézirattárának Katalógusai. 17.)

Ism.: Új Könyvek, 1986. 22. sz.

Szelestei Nagy László: Bél Mátyás kéziratos hagyatékának katalógusa. Bp. 1984. MTAK. 299 p.

Ism.: H. Gy. = Új Ember, 1986. aug. 31.

Utalások a Könyvtár állományára, tevékenységére:

Kelecsényi Gábor: A Corvinák sorsa.

= Budapest, 1986. 6. 40–41. p.

Hajdu Demeter Dénes: A Kájoni Kódex.

= Magyar Nemzet, 1986. szept. 23. 4. p.

Fazekas Árpád: Híres laikus gyógyítók Szabolcsban.

= Kelet-Magyarország, 1986. júl. 26.

Litván György: A depolitizált Hatvány.

= Élet és Irodalom, 1986. máj. 30. 9. p.

Péter László: Kosztolányi levelesládája.

= Élet és Irodalom, 1986. jún. 13. 8. p.

Illés Endre: Balítéletek.

= Élet és Irodalom, 1986. jún. 13. 4. p.

Hajdu D. Dénes: Üzenetek a Szeret partjáról. 75 éve született Lakatos Demeter csángó-magyar költő.

= Forrás, 1986. 5. 27–30. p.

Szénassy Barna: Döbrentei Gábor és a két Bolyai.

= Magyar Nemzet, 1986. jan. 20. 8. p.

Gyurácz Ferenc: Magyarság és szocializmus.

= Életünk, 1986. 2. 143–148. p.

Idő és művészet — naptár. Miniatúrák — MTAK illusztrált órás könyveiből.

= Dél-Magyarország, 1986. dec. 2.

Ma folytatódik a tudósok nemzetközi tanácskozása. Bolyai-Neumann-emlékszobát avattak fel.

= Népszabadság, 1986. aug. 7.

Magyar Nemzet, 1986. aug. 7.

Magyar Hírlap, 1986. aug. 7.

Bodnár Nándor: Magyar mérnök. (Említés a Neumann-levelek átadásáról — Bay Zoltán.)

= Magyar Nemzet, 1986. aug. 5. 1. p.

Magyarok szerepe a tudományos és műszaki haladásban. Nemzetközi tudományos tanácskozás a Műszaki Egyetemen. (Bay Zoltán Neumann-leveleket ad át az Akadémiának.)

= Népszabadság, 1986. aug. 5. 5. p.

Magyar Nemzet, 1986. aug. 5.

Népszava, 1986. aug. 5.

[Török köztársasági elnök Kenan Evren magyarországi látogatása és programja az Akadémián.]

= Népszabadság, 1986. jún. 27. 1. p.

Népszava, 1986. jún. 27. 1. p.

[Magyar-iráni kormányfői tárgyalások. Mir Hoszein Muszavi látogatása az Akadémián.]

= Népszava, 1986. okt. 16.

Magyar Hírlap, 1986. okt. 16.

S. L.: Trócsányi Zoltán születésének századik évfordulóján.

= Népszabadság, 1986. jún. 19. 7. p.

Máté György: Sir Marc Aurél hagyatéka.

= Népszabadság, 1986. jún. 19. 7. p.

Paál Mária: 125 éve született Négyesy László.

= Csongrád Megyei Hírlap, 1986. márc. 29. 7. p.

Tudományos folyóiratok ranglétrája.

= Impulzus, 1986. nov. 29. 42. p.

Érdekes könyv jelent meg külföldön egy nagy magyar tudósról. [Simon Róbert: Ignác Goldziher. Leiden, 1986. Brill-MTAK.]

= Népszabadság, 1986. szept. 16. 9. p.

•

•

IV. POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI SZERVEK MUNKÁJA

MSZMP

A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára húsz fős MSZMP-alapszervezete szervezeti-
leg változatlanul az MTA Központi Hivatala Pártvezetősége kereteibe tartozó három alapszerv
egyike, vezetősége azonos az előző évben választott vezetőséggel: titkár Apor Éva, szervező
titkár Domsa Károlyné, agit.-prop. felelős Telcs András. A Központi Hivatal Pártvezetőségének
titkára – Matskási István távoztával – Mucsi Ferenc, a Társadalomtudományi Főosztály veze-
tője lett.

A párttitkár vagy a vezetőség egy tagja rendszeresen részt vesz az igazgatósági értekezlete-
ken, így közvetlenül ismeri a Könyvtár napi munkáját. Rózsa György főigazgató folyamato-
san tájékoztatja a tagságot a könyvtárrekonstrukció helyzetéről, a gépesítés előkészületeiről, a
Könyvtár gazdasági helyzetéről. A vezetőség folytatta konzultációit a könyvtár vezető munka-
társaival, de figyelemmel kísérte a Könyvtár káderpolitikáját, a könyvtári fiatalok helyzetét is.

A pártfeladatok teljesítése mellett az alapszervezeti vezetőség fő feladatának tekintette,
hogy támogassa a könyvtári rekonstrukciót, valamint a könyvtárgépesítést előkészítő munkát.

Szakszervezet

A Szakszervezeti Bizottság az elmúlt évben egyre nehezebbé váló körülmények között is
igyekezett a dolgozók édekvédelmével kapcsolatos feladatainak eleget tenni.

Az SZB képviselője hetenként részt vett az igazgatósági értekezleteken és a havonta tar-
tott osztályvezetői értekezleteken. Jelen volt minden fizetésemeléssel és jutalmazással kapcsolo-
latos megbeszélésen.

Sok éves tapasztalat birtokában a rutin feladatokat az SZB egész évben rendszeresen vé-
gezte. Szükség szerint tartott bizalmi értekezleteket.

Az üdüléssel kapcsolatos problémák az elmúlt évben sem változtak jelentősen.

Az év folyamán Rózsa György kínai és izraeli útról, Apor Éva Japánban tett látogatá-
sáról tartott beszámolót.

Tavasszal az SZB egynapos sikeres kirándulást szervezett Egerbe. Az évenként esedékes
rendezvények keretében a Téli ünnepélyre, a gyermeknapi és nőnap megemlékezésre került
sor.

KISZ

Az 1986-os mozgalmi évben a KISZ szervezet teljesítette az akcióprogram fő célkitűzé-
seit. A KISZ képviseltette magát a munkahelyi, társadalmi és politikai szervezetek ülésein. Kö-
zös rendezvények szervezésével és lebonyolításával tovább erősödött a KISZ és a szakszervezet
jó kapcsolata.

A politikai képzés keretében részt vett a KISZ a tatabányai vezetőképző táborban és a Lékai
János KISZ iskola tanfolyamain.

A kulturális feladatok közül kiemelkedő jelentőségű volt a házi nyelvtanfolyam. A tanfo-
lyam végén ketten sikeresen felvételiztek az akadémiai nyelvtanfolyamra. A nagy érdeklődés-
re való tekintettel a KISZ szeptemberben ismét megszervezte az előkészítőt angol és német nyelv-
ből. A KISZ ígéretet kapott a szakszervezettől a tanfolyam anyagi támogatásához.

V. ÁTTEKINTÉS ÉS ÉRTÉKELES AZ 1986. ÉVI TEVÉKENYSÉGRŐL . ÉS AZ 1987. ÉVI PROGRAM

A rekonstrukció félidejébe érkezett és az épület átadásának határideje 1988. április, az új könyvtárpépület működésének kezdése előreláthatólag 1988 őszére tehető. Ennyi idő kell legalább a műszaki átadás és a gyűjtemények betelepítése és az üzemeltetés kipróbálása között. Annál is inkább szükséges megfelelő próbaüzemről gondoskodni, mivel az új könyvtárpépületben a korszerű információs és könyvtártechnológiákat is alkalmazni tervezzük.

Közhelyszámba megy, hogy az országok legfőbb erőforrásai nagyban-egészben 3 részből állnak: nyersanyag, energia és információ. Minderről UNESCO és ENSZ-tanulmányok nyomán számos megállapítás található a nemzetközi szakirodalomban. Magyarország, ahol a nemzeti jövedelem mintegy 50 %-a realizálódik külgazdaságban, még fokozottabban érzékeny az információra – vagy legalábbis annak kellene lennie.

A meghatározó jellegű külgazdasági kapcsolatok nyitott gazdaságot, ebből következőleg nyitott tudományt, műszaki fejlesztést, következőképpen nyitott információ-gazdálkodást tételeznek fel. Ennek megvalósítása országunkban jelentős részben Akadémiánk információ-szolgálatára hárul, ez alatt végig szakirodalmi információt értve.

A központi könyvtár 1 millió 700 ezres és az intézeti könyvtárak 1 millió 500 ezres bibliográfiai egysége 3,2 millió összalománnyal az ország legerősebb tudományos dokumentumbázisának tekinthető. Ennek az állománynak az erejét és hatékonyságát nem egyszerűen volumene adja, hanem az, hogy döntő többségében tudományos művekből áll, minden tudományra kiterjed és nyelvileg is a legváltozatosabb. Ennek a világviszonylatban sem jelentéktelen dokumentumbázisnak az elhelyezése és felhasználása azonban nem kevés kívánnivalót hagy hátra még napjainkban is.

Ez mindenekelőtt a központi könyvtárra vonatkozik, amelynek rendkívüli értékű gyűjteményei jórészt korszerűtlen és nem biztonságos tárolásban, szétszórtnan helyezkednek el. Az állományhasználatot illetően pedig elég annyi, hogy jelenleg ugyanannyi férőhelye van az akadémiai könyvtárak – 70 olvasóra –, amennyi 120 évvel ezelőtt volt az Akadémia palotájának megnyitásakor. Az elavult körülmények közepette csak részlegesen lehetett bevezetni korszerű információs technológiát. Ezen a helyzeten hoz döntő változást a könyvtárbővítés és rekonstrukció, a Széchenyi rakpart – Arany János utca–Akadémia utca által határolt ún. akadémiai bérházban.

Ebben az új akadémiai könyvtári székházban, amelyhez csatlakoznak még az Akadémia palotájában maradó különgyűjtemények, a legnagyobb értéket képviselő Kézirattár–Régi és Ritka Könyvek Gyűjteménye, valamint a Keleti Gyűjtemény, mintegy 210 olvasói férőhely megteremtésével összhangba kerül a gyűjtemények értéke használhatóságuk fokával. Emellett azonban változatlanul a könyvtáron kívül tovább kell működnie a törökbálinti mintegy 24 polckilométer kiterjedésű pótraktárnak, és továbbra is kihelyezve maradnak bizonyos műhelyek.

Hat-hét éve megkezdődött az információ korszerűsítése is az Akadémián, ez részben az intézeti információs szolgálatokban, jórészt pedig a Központi Könyvtárban ment végbe. A Science Citation Index, mint központi akadémiai számítógépes információ-szolgáltatás az utóbbi években egyre több előfizetést nyert el.

1986 végén új kísérleti szolgáltatást indított be a Könyvtár BIO-MIX néven, több mint 200 témában, a biotechnológia, biokémia, molekuláris genetika területén. Folyik ennek bevezetése a METESZ és a MOTESZ társaságok közbenjöttével. A jövő tervei közül megemlíthető a CD-ROM (Compact Disc) szolgáltatások bevezetését, ezt az USA-beli Dissertation Abstracts-szal kezdenénk. Ugyancsak tervezzük a számítógépes szolgáltatások területén az on-line hozzáférést és általában a számítógépes technika széleskörű alkalmazását az akadémiai információs szolgálatban, ide értve a társadalomtudományokat is. Mindezekhez az akadémiai források mellett partnerként jön számításba a Soros-Alapítvány, a Kultúra Külkereskedelmi Vállalat és a Könyvtár tovább keres gazdasági partnerséget fejlesztési munkálataihoz.

Az OTKA információs infrastruktúra pályázatban mintegy 20 intézeti könyvtár is pályázott a központi könyvtár mellett, amely egyébként a Művelődési Minisztérium illetékes szerveivel együtt részt vesz egy olyan közös szakirodalmi információs program kidolgozásában, ami egy országos hálózat megalapozására hivatott. Az információgépesítési programot egészíti ki egy széleskörű akadémiai könyvtári gépesítési program, mikroproduktions szolgáltatásokkal kombinálva. Egy telefacsimile állomás installálása az Akadémiai Könyvtárban a Magyarországon hozzá nem férhető primér dokumentumok gyors hozzáférését segíti elő.

Összefoglalóan: a felsorolt intézkedések és tervek azt szolgálják, hogy a magyar kutató-apparátus, mindenekelőtt az alapkutatás a legfejlettebb nemzetközi kutatási intézményrendszerhez közelítő, színvonalas információellátásban részesüljön.

RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE

AIB	– Association Internationale de Bibliologie
ASCA	– Automatic Subject Citation Alert
BMEK	– Budapesti Műszaki Egyetem Könyvtára
BTA	– Bolgár Tudományos Akadémia
CD/ROM	– Compact Disc Read Only Memory
CNRS	– Centre National de la Recherche Scientifique
CsTA	– Csehszlovák Tudományos Akadémia
CsTA KK-TIK	– Csehszlovák Tudományos Akadémia Központi Könyvtára – Tudományos Információs Központja
ECSSID	– European Cooperation in Social Science Information and Documentation
FID	– International Federation of Information and Documentation
FSZEK	– Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár
HPI-HELIR	– Hírlap- és Postaszállítási Igazgatóság – Hírlapelőfizetési és Lapellátási Iroda
IAOL	– International Association of Orientalist Librarians
IFLA	– International Federation of Libraries Association
II	– Informatikai Igazgatóság
INION	– Insztitut Naucsnj Informacii po Obscsesztvennum Naukam
ISI	– Institute for Scientific Information
ISSN	– International Standard Serial Number
KFKK	– Külföldi Folyóiratok Központi Katalógusa
KKA	– Központi Kutatási Alap
KKKI	– Központi Kémiai Kutató Intézet
KMK	– Könyvtártudományi és Módszertani Központ
KNSZ	– Kijelölt Nemzeti Szerv
KSH KDSZ	– Központi Statisztikai Hivatal Könyvtár és Dokumentációs Szolgálat
METESZ	– Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetsége
MISZON	– Mezdunarodnaja Informacionnaja Szisztema po Obscsesztvennum Naukam
MISZON AIR	– MISZON Automatizált Információs Rendszer
MKE	– Magyar Könyvtárosok Egyesülete
MKEKK	– Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem Központi Könyvtára
MKÖM	– Mikszáth Kálmán Összes Művei
MM	– Művelődési Minisztérium
MOTESZ	– Magyar Orvostudományi Társaságok és Egyesületek Szövetsége
NPA	– Nemzeti Periodika Adatbázis
MSZH	– Magyar Szabványügyi Hivatal
NTMIK	– Nemzetközi Tudományos-Műszaki Információs Központ
NTMIR	– Nemzetközi Tudományos-Műszaki Információs Rendszer
OKT	– Országos Könyvtárügyi Tanács
OMIKK	– Országos Műszaki Információs Központ és Könyvtár

OPKM	– Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum
OSZK	– Országos Széchényi Könyvtár
OTKA	– Országos Tudományos Kutatási Alap
RKK	– Regionális Kutatások Központja
RZS	– Referatívnyűj Zsumal
SCI	– Science Citation Index
SDI	– Selective Dissemination of Information
SSCI	– Social Science Citation Index
SZBK	– Szegedi Biológiai Központ
SZUTA	– Szovjetúnió Tudományos Akadémiája
SZTAI	– Számítástechnikai és Automatizálási Kutató Intézet
SWIDOC	– Social-Wetenschappelijk Informatie-en Documentatie-Centrum
TÁRKI	– Társadalomkutatási Informatikai Társulás
TIM	– Társadalomtudományi Információs Munkacsoport
TKB	– Társadalomtudományi Koordinációs Bizottság
TMB	– Tudományos Minősítő Bizottság
UNESCO	– United Nations Educational Scientific and Cultural Organization
VEIKI	– Villamosenergiaipari Kutató Intézet
WG	– Working Group
WIZ	– Wissenschaftliches Informationszentrum

Felelős kiadó: az MTA Könyvtárának főigazgatója
Alak: B/5 Terjedelem: 7,2 ív
Megjelenés: 1987 – Példányszám: 100
Készült az MTA Könyvtára házi sokszorosító részlegében

